

Usoda vlade povezana z usodo Viteza

DUŠAN UDOVIČ

Da Lettova vlada ne bo zgled politične harmonije in usklajenosti, smo vedeli že ob njenem nastopu. Samo izredne razmere lahko porodijo tako nenaravno zavezništvo dveh nasprotujočih interesnih svetov, posebno v Italiji, državi z opešano demokratično zrelostjo in šibkim zaupanjem v institucije. Sedaj gre predvsem za to, ali bo vladi uspelo konkretizirati tistih nekaj osnovnih točk in nujnih ukrepov na področjih gospodarskega zagona, dela, davčne razbremenitve, volilnega zakona. Glede vsega tega je bilo doslej, če izvzamemo včerajšnje ukrepe, veliko zmede in obljub, v glavnem pa odlašanj. Medtem je javni dolg Italije dosegel nov rekord (2041 milijard evrov!).

Davek Imu je trenutno le zamrznjen, a se ne ve, kako bo z njim; povišek količnika davka Iva je odložen za par mesecev; učinkovitih ukrepov za gospodarski zagon še ni, glede zaposlovanja mladih pa ostaja zaenkrat v glavnem pri apelu na Evropsko skupnost. Dejstvo je, da so državne blagajne prazne in minister Saccomanni ne ve, kje bi staknil osem milijard, da bi zadostil kategoričnim zahtevam Ljudstva svobode, da se Imu odpravi in Iva ne poviša (glede davka Iva so stališča sicer transverzalna). Stebrov svoje uspešne volilne kampanje si Berlusconi pač ne pusti porušiti. To njegovo demagogijo mora vlada zdaj plačevati. Letta lahko še tako spretno zatruje, da ga Cavaliere ne pogoduje, a težko je zanikati to, kar je vsak dan bolj očitno.

V prihajajočem tednu čaka Lettovo vlado vsekakor pomembna, morebiti celo odločilna preizkušnja. Ne gre namreč pozabiti, da je Berlusconi jeva podpora vladi tesno vezana na potek njegovih sodnih peripetij. V sredo, 19. junija, naj bi ustavno sodišče razsodilo o tem, ali je bil Berlusconi pred temi leti upravičeno (zaradi tedanje funkcije) odsoten na prvostopenjskem procesu milanskega sodišča, ki ga je pred kratkim obsodilo na štiri leta zapor. Če bodo sodniki Berlusconiu dali prav, se bo ves postopek moral začeti znova, kar pomeni da bo njegova krivda zastarala. Če pa bo prevladala sodba v korist milanskega sodišča, ki takrat Vitezu ni priznalo upravičene odsotnosti, bo o Berlusconi jevi usodi jeseni dokončno razsodilo kasacijsko sodišče, ki bo moral potrditi ali ne obsodbo na štiri leta zapor.

Lahko je predvidevati, da se bo usoda vlade v primeru Vitezu neugodne razsodbe krepko zamajala, če ne bo že kar zapečatena.

TEHERAN - Zasuk na predsedniških volitvah

V Iranu zmagal reformist Rohani

ITALIJA - Vlada

Ukrepi za rast



RIM - Ministrski svet je sinoči odobril obsežen odlok, ki naj bi - po vladni nameri - pripomogel h gospodarski rasti države.

Med sprejetimi ukrepi gre izpostaviti normo, ki prepoveduje rubljenje stanovanja ali hiše, če prestopnik nima drugega bivališča. Nadalje je pomemben ukrep, ki bo omogočil podjetjem koriščenje posojil po znižani obrestni meri za nakup novih tehnoloških strojev in drugih proizvodnih naprav. Skupni sklad znaša 5 milijard evrov, posamezno podjetje pa bo lahko deležno posojila do največ 2 milijonov evrov.

Drugi ukrepi posegajo na področje davkov, gradbeništva, šolstva, univerze in poenostavitve birokratskih postopkov.

Na 2. strani

TRŽAŠKA KNJIGARNA - Ob nevarnosti zaprtja

Med strankami raste zaskrbljenost



TRST - Vest, da bi lahko Tržaška knjigarna prekinila obratovanje, je močno stresla mestno javnost. Po množičnem literarnem maratonu, ki je potekal pred tednom dni, se je pod podporno peticijo že podpisalo preko 250 strank, marsikdo pa se sprašuje, kako bi lahko konkretneje pomagal edini slovenski knjigar-

ni v mestnem središču. Najbolj domiselni so upravitelji Ilde Košuta tudi iznesli nekatere predloge, na primer nabirko, s katero bi javnost vsaj eno leto krila najemnino za knjigarniške prostore. Lastnica prostorov je kot znano Jadranska finančna družba.

Na 4. strani

TEHERAN - Zmagovalec predsedniških volitev v Iranu je kandidat reformistov Hasan Rohani, ki je že v prvem krogu dobil več kot 50 odstotkov glasov. Za naslednika Mahmuda Ahmadinežada se je potegovalo šest kandidatov, od tega jih je bilo pet iz konservativnega tabora. Volilna udeležba je bila 72-odstotna, za zmago v prvem krogu pa je moral kandidat zbrati najmanj 50 odstotkov glasov. Nekdanji vodja iranskih jedrskih pogajalcev Rohani je dobil 50,68 odstotka glasov.

V ospredju predvolilne kampanje sta bila jedrski program in slabe gospodarske razmere. Slednje so tako konservativni kot edini reformistični kandidat pripisovali jedrski politiki Ahmadinežada. V Iranu beležijo prek 40-odstotno inflacijo, vrednost nacionalne valute pa se je prepolovila.

Na 2. strani

Parkiranje na tržaškem Krasu: prve pol ure predvidoma zastoj

Na 3. strani

Šolski uspehi dijakov zavoda Štefan

Na 5. strani

V Gorici čezmejna krvodajalska akcija

Na 14. strani

V Gabrjah dvojni jubilej društva Skala

Na 17. strani

Odkup zlato Novo
Poštenost in transparentnost



Kupimo rabljeno zlato, srebro in platino

NOVO - Fernetiči, 14
Tel. 040 2602853

S tem kuponom dobite 5% več pri ocenitvi vaših predmetov.

Certificirana elektronska tehnika
Plačamo na stotino grama

Fernetiči, 14
Drevored Miramare, 11
Ulica Vergerio, 9
Žavljce (blizu bencinske črpalke H6)
Tržič - Drevored San Marco, 23

Saint Honore'

OROCOLATO

SLADOLEDARNA

ul. Cassa di Risparmio 9 - Trst

"Tram" čokoladni bomboni,
Torta "Trst", Kraška torta,
"El can de Trieste",
Torte za rojstne dneve
"Orocolato" in "Samba"

ODPRTO VSAK DAN
od 9.00 do 23.00

non solo materassi
CENTRO SPECIALIZZATO

TRŽIČ ul. Boito 38/E (nasproti vojašnice)
Tel.: 0481.45.48.7

Delovni čas:
pon. 15.45 - 19.30
tor. - sob. 9.30 - 13.00 in 15.45 - 19.30

LEŽIŠČA - VZGLAVNIKI - PODLAGE - POSTELJE
POPUSTI OD 10% DO 50%

VZGLAVNIKI 100% lateks	€66,00	-70%	€19,80
LEŽIŠČE memory foam	cm 80x190 €498,00	-50% €249,00	cm 160x190 €996,00 -50% €498,00
LEŽIŠČE neodvisne vzmeti	cm 80x190 €458,00	-40% €274,00	cm 160x190 €915,00 -40% €549,00
LEŽIŠČE ortopedsko - vzmeti	cm 80x190 €198,00	-50% €99,00	cm 160x190 €396,00 -50% €198,00
ELEKTRIČNA PODLAGA el. dvigovanje vzglavnika in naslona za noge	cm 80x190 €832,00	-40% €499,00	
ELEKTRIČNI POČIVALNIK el. dvigovanje celotnega počivalnika	€984,00	-40% €590,00	



IRAN - Zasuk za krmilom islamske države

Reformist Hasan Rohani novi iranski predsednik

TEHERAN - Zmagovalec predsedniških volitev v Iranu je kandidat reformistov Hasan Rohani, ki je že v prvem krogu dobil več kot 50 odstotkov glasov. Za naslednika Mahmuda Ahmadinežada se je potegovalo šest kandidatov, od tega jih je bilo pet iz konservativnega tabora. Volilna udeležba je bila 72-odstotna, za zmago v prvem krogu pa je moral kandidat zbrati najmanj 50 odstotkov glasov. Nekdanji vodja iranskih jedrskih pogajalcev Rohani je dobil 50,68 odstotka glasov, je sporočilo notranje ministrstvo po preštetju vseh glasovnic.

Takoj po objavi novice je med Rohanijevimi privrženci v Teheranu izbruhnilo veliko navdušenje. Pred sedežem njegovega volilnega štaba pa se je zbralo na tisoče ljudi. Rohani velja za zmernega kandidata s podporo reformistov. Z zahodnimi vladami želi skleniti dogovor glede iranskega jedrskega programa, ker želi, kot je pojasnjeval pred volitvami, državo potegniti iz mednarodne izolacije.

Kljub temu pa opazovalci poudarjajo, da njegova zmaga ne bo prinesla popolne spremembe iranske politike, saj so strateška vprašanja, kot so jedrski program in mednarodni odnosi, v pristojnosti vrhovnega vodje Alija Hameneja.

V ospredju predvolilne kampanje sta bila iranski jedrski program in slabe gospodarske razmere.

Slednje so tako konservativni kot edini reformistični kandidat pripisovali jedrski politiki Ahmadinežada. V Iranu beležijo prek 40-odstotno inflacijo, vrednost nacionalne valute pa se je prepolovila. Rohanija sta podpirala dva nekdanja predsednika, Mohamed Hatami in Akbar Hašemi Rafsandžani.

Novi predsednik je bil rojen leta 1948 v osrednjem delu države, 20 let je bil član parlamenta, od tega osem let njegov podpredsednik. Leta 2003 ga je predsednik Hatami imenoval za glavnega jedrskega pogajalca. S tega položaja je odstopil kmalu po prihodu predsednika Ahmadinežada, vzrok so bila nesoglasja med njima. Rohani je nato kritiziral predsednikovo politiko, češ da pogajanje ne bi smeli voditi na način, ki državo vodi v politično osamitev in gospodarsko krizo.

Kot je poudarjal med kampanjo, dosedanji predsednik ne obvlada umetnosti diplomacije, temveč je s svojo militantno retoriko državo pripeljal na rob vojne. A tudi Rohani je v predvolilni kampanji dal vedeti, da se jedrskemu programu ne namerava odpovedati. Kljub temu pa ni popolnoma izključil niti pogajanje z največjim iranskim sovražnikom, ZDA. Novi predsednik, ki bo položaj prevzel avgusta, ima doktorat pravne fakultete univerze v Glasgowu, je poročen in ima štiri otroke. (STA)



Novi iranski predsednik Hasan Rohani (desno) v Teheranu obkrožen od podpornikov

ANSA

ITALIJA - Vlada Enrica Lette odobrila pričakovani odlok

Ukrepi za rast

RIM - Italijanska vlada je sinoči vzela v pretres odlok, ki naj bi zagotovil državi pričakovano gospodarsko rast. V 80 členih je zaobjetih cel kup ukrepov, s katerimi naj bi - tako je pričakovati - dali kisika izmozganemu italijanskemu gospodarstvu in vse bolj siromašnim družinam.

Ukrepi zadevajo davčno področje, infrastrukturo, gradbeni sektor, energijo, šolstvo, univerzo in poenostavitev birokratskih postopkov. Na sodnem področju bo spet stopilo v veljavo obvezno civilno posredovanje, ki naj bi v petih letih privedlo do črtanja kakega milijona procesov. Odlok naj bi posegel tudi na področje računov za energijo; slednji naj bi bili po novem nižji, podjetja pa bodo deležna posojil z olajšavami; poenostavljeni bodo tudi postopki, ki sedaj zavirajo delovanje podjetij.

Veliko novost predstavljajo ukrepi, ki se tičejo izterjevalnice Equitalia. Vlada je odobrila člen, po katerem ne bo mogoče več zarubiti stanovanja ali hiše v primerih, ko gre za edino stanovanje ali hišo družine.

Nadalje bodo prišli na svoj račun tudi dolžniki, ki morajo poravnati svoj dolg izterjevalnici Equitalia. Dolejšje so ga lahko plačali po obrokih, po drugem neplačanem obroku pa je ta možnost odpadla. Po novem bodo lahko izkoristili do osem obrokov za izplačilo dolga.

Drugo novost predstavlja tudi ukrep o prispevkih podjetjem za nakup strojev. Sklad znaša 5 milijard evrov, posamezna podjetja bodo lahko prejela posojilo po nižjani obrestni meri do 2 milijonov evrov.

Pred vladno sejo se je predsednik vlade Enrico Letta sestal s predsednikom evropske komisije Manuelom Josèjem Barrosum. Pogovarjala sta se o gospodarskih ukrepih, ki so potrebni, da se zajezi mladinsko brezposelnost. V ta namen so potrebna tako državna sredstva kot tudi evropski prispevki, sta poudarila, Letta pa je potrdil, da bo Italija sprejela potrebne ukrepe za zaježitev državnega dolga.

Barroso (levo) in Letta sta se smeje rokovala

ANSA



PAKISTAN - 11 mrtvih

Atentat na študentke

ISLAMABAD - V Pakistanu je v bombnem napadu na avtobus življenje izgubilo vsaj 11 študentk, še najmanj 17 pa jih je bilo ranjenih. Napad se je zgodil v mestu Kveta na jugozahodu države, ko so študentke vstopale na avtobus tamkajšnje ženske univerze Sardar Bahadur Kan. Po prvih izjavah obtožiteljev je bil eksploziv podtaknjen v avtobusu.

Kmalu zatem pa je v bolnišnici, kamor so vozili žrtve prvega napada, odjeknila še ena eksplozija, v kateri je umrlo še enajst ljudi, več je bilo ranjenih. Druge podrobnosti o tem napadu niso znane.

Sicer pa so prav tako danes v isti provinci uporniki uničili zgodovinsko hišo, v kateri je nekoč prebival oče pakistanskega naroda Mohamed Ali Džina. Nekdanjo rezidenco, ki je danes muzej, so napadli z raketnimi granatami, zaradi česar je enonadstropno leseno stavbo zajel ogenj.

Življenje je v napadu izgubil policist, zadolžen za varovanje, požar pa je uničil dele stavbe, je dejal policijski uradnik Muhamed Tahir. Stavba je stara več kot 120 let. (STA)

BELFAST - Včeraj

Protest proti G8

BELFAST - Več sto demonstrantov se je včeraj zbralo v Belfastu in protestiralo proti vrhu G8, ki se začne v jutri. Center mesta so v strahu pred izgredivi zavarovali z močno policijsko navzočnostjo. Po ocenah policistov se je zbralo kakih 1.500 ljudi, vključno z okoljevarstveniki in predstavniki sindikatov. Zaenkrat izgrediv ni bilo; popoldne so protestniki izpeljali zborovanje in koncert, ki so ga pripravile organizacije za boj proti svetovni lakoti.

Skupino osmih industrijsko najbolj razvitih držav G8 sestavljajo ZDA, Rusija, Nemčija, Japonska, Velika Britanija, Francija, Kanada in Italija. Skupini od januarja letos predseduje Velika Britanija.

Gostitelj, britanski premier David Cameron, je za vrh izbral tri glavne teme. To so ukrepi za učinkovitejšo pobiranje davkov, liberalizacija svetovne trgovine in spodbujanje večje preglednosti s strani podjetij in držav. Na političnem polju pa bo prevladovala Sirija.

TURČIJA - Danes naj zapustijo trg Taksim!

Ergodanov ultimatum protestnikom

ISTANBUL - Turški premier Recep Tayyip Erdogan je včeraj protestnikom v parku Gezi in na trgu Taksim v Carigradu dal do danes čas, da zapustijo trg in park, kjer so se pred dobrima dvema tednoma začeli protesti, ki so se nato razširili po vsej državi. »Jutri (danes, op. ur.) imamo v Istanbulu javno srečanje. In jasno povem: če trg Taksim ne bo prazen, ga bodo morale izprazniti varnostne sile,« je na srečanju svojih privržencev v Ankari dejal Erdogan. Že sinoči pa so policijske sile s solzivcem posegli na trgu.

Erdogan je sicer v petek pristal na ustavitev načrtov za urbanistične spremembe v parku, ki so bile povod za proteste, obenem pa je protestnike pozval, naj park zapustijo.

Protestniki pa so vso minulo noč v parku razpravljali o odzivu na to po-

tezo in sklenili, da je njihovo gibanje večje od boja za ohranitev parka. Včeraj so sporočili, da bodo nadaljevali upor »v luči krivic in nepoštenja v državi«.

Od 31. maja so se protesti zaradi nasilnega posredovanja policije proti protestnikom, ki so nasprotovali pozidavi parka Gezi v Istanbulu, razširili po vsej Turčiji. Protestniki so ogorčeni nad policijskim nasiljem, vladi pa očitajo tudi, da postaja preveč avtoritarna in da poskuša ustavno sekularni Turčiji vsiliti islamistične reforme.

V protestih je doslej umrlo pet ljudi, poškodovanih pa jih je približno 7.500. Erdogan je protestnike v prvih odzivih zmerjal z vandali in tujimi plačanci, šele po dveh tednih je pokazal pripravljenost na pogajanja z njimi. (STA)

Sluga ustrelil profesorico verouka, ker ga je zavrnila

RAGUSA - Priletni sluga je s petimi strelji v trebuh ubil profesorico verouka. Zgodilo se je včeraj dopoldne na šolskem zavodu Pappalardo v kraju Vittoria pri Ragusi.

Moški, 69-letni Salvatore Lo Presti, oče petih otrok, ki bi moral čez slab mesec v pokoj, je policiji po aretaciji povedal, da je 54-letno profesorico Giovanno Nobile ubil, ker ga je bila zavrnila. Včeraj jo je pričakal v tajništvu, potem ko ga je vnovič zavrnila, ji je sledil po stopnicah, ji uperil pištolo in petkrat sprožil v trebuh.

Profesorico so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer pa je malo po opoldnevu umrla.

Prefekt aretiran zaradi kraje

RIM - V Rimu so v petek aretirali nekdanjega namestnika vodje službe za obveščanje in notranjo varnost Francesca La Motta, ki naj bi notranjemu ministrstvu ukradel deset milijonov evrov. Iz sklada, namenjenega za vzdrževanje verskih objektov, ki ga je upravljal med letoma 2003 in 2006, naj bi La Motta denar prenakazal na račun v Švici s pomočjo svojega bratranca.

La Motta se je marca upokojil, a je še delal za agencijo kot svetovalec. Pod drobnogledom preiskovalcev je bil več tednov. Sodnik, ki je odredil aretacijo, je dejanja La Motte označil za "izredno resna". Šlo naj bi za "nezaslišano žalitev" Italijanov, ki trpijo pod strogimi varčevalnimi ukrepi vlade.



Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu



Primorski
dnevnik

Nedelja, 16. junija 2013

3

TRŽAŠKI KRAS - V Bazovici, na Opčinah in na Proseku

Prve pol ure parkiranja zastonj

Parkiranje proti plačilu bo stopilo v veljavo z novim prometnim načrtom - V treh vaseh parkirnina 0,60 evra na uro

Vprašanje novih parkirnih prostorov proti plačilu je odjeknilo na zadnji seji vzhodnokraškega rajonskega sveta. V sredo se bo v tržaškem občinskem svetu začela razprava o novem prometnem načrtu, ki med drugim predvideva tudi uvedbo plačevanja parkirnine v nekaterih središčnih ulicah v Bazovici, na Opčinah in na Proseku. Mestna uprava je na številnih predhodnih srečanjih s krajski pojasnila, da je uvedba novih parkirnih prostorov v teh treh kraških vaseh potrebna, da bi zagotovili bolj tekoč promet in da bi se izognili divjemu parkiranju. Parkirnina naj bi znašala 0,60 evra na uro.

Domačini so z dokajšnjo mero slabe volje sprejeli nov ukrep, zahtevali pa so, naj bi bila vsaj prva ura parkiranja zastonj. Odbornica za promet Elena Marchigiani in vodje občinskih uradov so na sestankih z domačini zavrnili to možnost, a oba kraška rajonska sveta nista vrgla puške v koruzo. Vztrajala sta pri zahtevi o brezplačni prvi uri parkiranja.

Na torkovi seji vzhodnokraškega rajonskega sveta je svetnik Demokratske stranke Matej Iskra poročal o srečanju s predstavnikmi občine, na katerem je bil prav govor o novem prometnem načrtu in o uvedbi parkiranja proti plačilu na Krasu. Pritisk obeh kraških rajonskih svetov je bil očitno tako učinkovit, da so vodje urada za promet omilili svoje stališče in vsaj delno sprejeli predlog domačinov. Prve pol ure parkiranja v Bazovici, na Opčinah in na Proseku bo zastonj. K novemu prometnemu načrtu bo predložen amandma, ki naj bi omogočil to olajšavo.

V treh kraških vaseh bodo uvedli skupno 305 parkirnih prostorov proti plačilu: 165 na Opčinah in po 70 v Bazovici in na Proseku. V Bazovici bodo uredili nove parkirne prostore v Grudnovi in v Kettejevi ulici, na Opčinah na Proseški ulici, na Narodni ulici, na Dunajski cesti in v Ul. Salici ter v Ul. od Narodne ulice do Ul. Ricreatorio, na Proseku pa na ulici, ki pelje skozi vas v smeri proti Križu.

M.K.

Na cesti, ki pelje skozi Prosek, bodo uvedli parkirnino

KROMA



MESTNO SREDIŠČE - Nov prehod čez Kanal

Most James Joyce (ali Ponte curto)

Vrsto kulturnih prireditev v spomin na slovitega irskega pisatelja, ki je več let živel v Trstu

Znameniti irski pisatelj James Joyce, ki je več let živel in ustvarjal v Trstu, je v mestu dobil svoj most, ki so ga nekateri takoj po postavitvi prekrstili v »Ponte curto« (Kratki most). Uradni naziv strukture je sicer »Pasaža Joyce-Ponte curto«. Most v čast književniku je poimenoval župan Roberto Cosolini, sledila je gledališka predstava Calipso na osnovi besedila romana Ulysses. Joyce je v presledkih živel v Trstu med letoma 1904 in 1920.

Irskega pisatelja se v teh dneh spominjajo v številnih mestih v Italiji in Evropi, današnji dan je dan posvečen irskemu romanopiscu. V muzeju Sartorio je včeraj popoldne o slavnem Ircu govoril John McCourt, zvečer sta bili plesna predstava z naslovom BodyunTitled (avtorica in izvajalka Daša Grgič) in gledališka uprizoritev Rapsodija za Joycea. Ob novem mostu-pasaži bo drevi ob 19. uri koncert tradicionalne irske glasbe s skupino Wooden Legs, občinska galerija na Velikem trgu pa gosti del razstave Roberta Berryja, preostali tri deli razstave pa so na ogled v Pulju, Dublinu in New Yorku. Razstava bo na ogled do 7. julija vsak dan med 10. in 13. uro ter med 17. in 20. uro.).



POLITIKA - Novo gibanje Civilna akcija za ustavo

Sedaj že bivši sodnik Ingroia začel novo pot brez levih strank

Danes že nekdanji sodnik Antonio Ingroia je po negativni izkušnji na parlamentarnih volitvah začel novo politično pot. Po razpadu Državlanske revolucije je ustanovil gibanje Civilna akcija za ustavo, ki je v kavarni Knulp včeraj doživela tržaški krst, čeprav ob odsotnosti Ingroie. Kot je poudarila Claudia Cernigoj, se novo gibanje predstavlja kot edina resna leva opozicija vladi Enrica Lette, »saj demagoško ter populistično Gibanje 5 zvezd ne moremo smatrati za resno parlamentarno opozicijo.«

Bivši protimafijski tožilec v Palermu je novo politično pot ubral brez komunističnih strank SKP in SIK, ki z veliko težavo iščeta skupni politični jezik po klavrnem propadlem poskusu Državlanske revolucije. Višji sodni svet je Ingroio, ki je tožilsko funkcijo opravljal 25 let, po volitvah premestil na sodišče v Aosto, kjer se je prišlek takoj sprl z načelnico tamkajšnjega tožilstva Marilinda Mineccio, nakar se je odločil za dokončno slovo od sodstva.



Govornice na včerajšnji predstavitvi novega gibanja Antonia Ingroie

KROMA

Z odlokom z dne 31.01.11 je Ministrstvo za Infrastrukture in Promet pooblastilo tudi upokojene zdravnike za izdajo zdravniških potrdil o psihofizični sposobnosti za vožnjo.

Dr. Giuseppe CARAGLIU

torej ponovno izdaja

zdravniška potrdila za voziški izpit,

še vedno v ul. Rossetti 5, vsak dan od 10h do 12h

in od 15h do 17h.

Ob sobotah pa od 10h do 12h.

Po potrebi, pokličite na tel. št. 339 6931345.



KRIZA TRŽAŠKE KNJIGARNE - Veliko zanimanje med strankami

Med predlogi ura slovenščine in nabirka za (visoko) najemnino

Teden dni po solidarnostnem literarnem maratonu, ki je 8. junija privabil v Tržaško knjigarno pravo množico ljudi, se marsikdo sprašuje, kako lahko »bolj konkretno« po-maga edini slovenski knjigarni v mestu, ki ji, kot znano, pre-ti zaprtje. Kot pravi upraviteljica Ilde Košuta, ji je vpraša-nje marsikdo postavil preko telefona ali elektronske pošte, drugi so se osebno zglasili v pritličnih prostorih v Ulici San Francesco, kjer je že preko 250 ljudi podpisalo peticijo v pod-poro knjigarni. Seveda bi se najpreprostejši odgovor glasil »z nakupom vagona knjig«, nekatere stranke pa so se do-mislile tudi alternativnih pobud.

Tako se je na primer Tanja Seganti, ki italijanske so-meščane redno poučuje slovenski jezik, ponudila, da na dvo-rišču Tržaške knjigarne priredi brezplačno lekcijo slovenšči-ne (najverjetneje 25. junija). Upokojena profesorica italijanskega jezika in književnosti Marija Kacin pa predlaga javno nabirko. »Solidarnost je nekaj zelo lepega, spodbudnega in člove-ku dobro dene, Tržaško knjigarno pa lahko rešimo samo s kon-kretno akcijo,« nam je povedala med včerajšnjim naključnim srečanjem, ko je v sestrični družbi prišla v knjigarno po svež izvod ljubljanskega Dela. Prof. Kacin predlaga, da bi se člani manjšine in seveda tudi italijanski someščani, ki niso vezani na skromen mesečni dohodek, obvezali vsaj eno leto kriti na-jemniške stroške. »Odpreti bi morali tekoči račun, vsak pa bi po svojih zmogljivostih nakazal denar za knjigarno. Slovenski pregovor pravi: kdor hoče - temu ni nič težko; kdor noče - vse.«

Knjigarna je najemnica Jadranske finančne družbe, las-tnice stavbe v Ulici San Francesco. Zanimivo, da je JFD isto-časno tudi večinska lastnica knjigarne (preostalih 10% je v la-sti knjižne založbe Založništvo tržaškega tiska). Najemnina bre-meni letno bilanco Tržaške knjigarne (uradno je to družba z omejeno odgovornostjo - SRL) za 40.000 evrov. Tudi z ozi-

Lastnica Tržaške
knjigarne
in prostorov
je Jadranska
finančna družba

KROMA



rom na to, da se TK ne nahaja v strogem mestnem središču, saj se »epicenter« mestnega življenja v zadnjih letih omejuje na Ulico San Nicolò, Korzo, Borzni trg, je mesečna najemni-na v višini 3.300€ previsoka, meni upraviteljica. Prodaja je v zadnjih mesecih znatno padla: delno zaradi vsesplošne krize, delno pa tudi zato, ker se po mestnem predelu, v katerem se nahaja knjigarna, sprehaja vse manj ljudi.

Upraviteljica Ilde tudi trdi, da bi se morali enkrat že odlo-

čiti, ali knjigarno obravnavamo kot trgovski obrat ali kot kulturno ustanovo: v tem drugem primeru bi morala biti deležna javne podpore tako kot ostale manjšinske ustanove, ki nudi-jo kak kulturni servis (na primer gledališče, glasbene šole, časopisi). Ne nazadnje se v Tržaški knjigarni redno vrstijo sre-čanja z avtorji in likovnimi ustvarjalci.

Kdor hoče, temu ni nič težko, pravi profesorica Ka-cin. (pd)

Srečanje Kmečke zveze za male proizvajalce

Kmečka zveza vabi člane na sreča-nje, ki ga prireja Tržaško zdravstve-no podjetje ASS n.1 – Triestina, na katerem bo direktor službe za var-nost v prehrani, za higieno in javno veterinarstvo Malio Palei predstavil projekt na temo Mali krajevni proiz-vajalci.

Projekt, ki zadeva predvsem praši-čerejce in proizvajalce suhih mesnin, spada v širši program ki je že v teku na deželni ravni. V projektu so pred-videane različne aktivnosti, med dru-gimi tudi promocija posameznih vključenih kmetij, organizacija teča-jev in nudenje obveznih analiz na mesnih proizvodih.

Srečanje bo v jutri ob 17. uri v raz-stavni dvorani Zadrudne kraške ban-ke na Opčinah, Ul. Ricreatorio št. 2.

Mednarodni dan afriškega otroka

V okviru mednarodnega dne afriškega otroka prireja danes ob 16. uri neprofitna organizacija Donne Africa praznik v vrtu v Ul. S. Michele. Va-bljeni so otroci in starši, na sporedu bodo igre in družabnost tako za otro-ke kot za odrasle.

Policijski nadzor v Sesljskem zalivu

Tržaška policija bo ob koncih tedna opravila celo vrsto nadzorov v Se-sljskem zalivu, da bi preprečila morebitne nočne ekscese. Že prejš-njo noč so med nadzorom legiti-mirali kakih trideset oseb, večinoma mladih italijanskih državljanov, niso pa ugotovili nobene nepravilnosti.

Vztrajal je, naj kupi prstan

V petek dopoldne je v Ul. Gessi moški hotel prepričati gospo, naj kupi njegov zlat prstan. Ženska je zavrnila ponudbo, a moški je tako ne-sramno vztrajal, da je bila ženska prisiljena poklicati policijo.

Ko so agenti prispeli, se je moški skušal oddaljiti. Policisti so se pognali za njim, ko so ga dohiteli, pa se jim je začel moški upirati. Le s težavo so ga umirili in odpeljali na kvesturo, kjer so ugotovili njegovo istovetnost. 25-letni romunski državljan S.S.M. je bil že znan silam javnega reda zaradi podobnih prekrškov. Prijavili so ga sodnim organom zaradi upiranja javnemu funkcionarju, obvestili pa so tudi urad za priselence. Ta je izdal nalog o izgonu iz države. Po zakon-skih normah se bo moral Romun v roku 30 dni javiti italijanskemu konzularnemu predstavništvu v Romu-niji kot dokaz, da je zapustil italijan-sko ozemlje. Vprašljivo pa je, ali bo to res storil ...

MANJŠINA - Predlog SKGZ »Odsek za zgodovino in Slori k Svetemu Ivanu, NŠK v Narodni dom«

Dejavnosti pokrajinskega odbora SKGZ za Tržaško kažejo na usklajenost pri zasledovanju smernic, ki jih je določil ob začetku mandata. Od-bor, ki ga vodi Marino Marsič, je svoje delovanje

MARINO
MARSIC



usmeril tako v krepitev odnosov s članicami kot v navezova-nje stikov z javnimi upravami, piše v sporočilu za javnost. V preteklih mesecih so potekala srečanja z občinskimi uprava-mi tržaške pokrajine, ter s pokrajinsko upravo. Nadgradnja teh srečanj predstavlja skupno soočenje z upravitelji, ki je po-tekalo na sedežu SKGZ pred nekaj tedni. Opravljeno delo bo odbor v naslednjih mesecih nadgradil s srečanji z obmej-nimi javnimi upravami v Sloveniji.

Gojenje odnosov s temi subjekti je usmerjeno še zlasti v ustvarjanje zavesti o prostoru, ki ponuja širši in tudi slovenski narodni skupnosti v Italiji marsikatero vprašanje: od uplinjevalnika, do elektrovo-de, od naravovastvenih ome-jitev ozemlja do hitre železnice ter izvajanja določil za-ščitnega zakona. S tem v zvezi je odbor SKGZ mnenja, da gre reševati ta vprašanja s strokovno pomočjo izvedencev (javnih upraviteljev oz. profesionalcev. Odnosi s članica-mi so se usmerili v neposredno soočanje o aktualnih pro-blematikah, prvenstveno s pokrajinskim odborom Zveze slovenskih kulturnih društev. V kratkem bodo sledila še sre-čanja z ostalimi članicami.

Odbor SKGZ ni moral mimo težav, ki pestijo po-membne organizacije v Trstu. Kriza NŠK in Tržaške knjigarne ne sili le k solidarnosti do upraviteljev, zaposlenih in obisko-valcev teh ustanov, temveč tudi k razmišljanju o reorganiza-ciji dejavnosti in čimprejšnji rešitvi prostorskih problemov. V dogovoru z zainteresiranimi subjekti gre računati na Na-rodni dom pri Sv. Ivanu, kjer naj bi se našel prostor za Od-sek za zgodovino NŠK in Slori. V tem kontekstu je odbor mne-nja, da bi morali ob novih političnih razmerah, kjer so danes vse krajevne uprave bolj naklonjene slovenski narodni skup-nosti, postaviti zlasti Deželi vprašanje Narodnega doma v Uli-ci Filzi. V tej zgodovinski stavbi bi se po mnenju SKGZ lah-ko kvalitetno razvijala Narodna in študijska knjižnica, ob njej pa tudi druge primarne ustanove Slovencev v Italiji.

KONTOVEL - AcegasAps opravil analizo vode

Mlaka kemijsko čista

V Mlaki ni zaznati znakov onesnaženja - Omejena prisotnost fekalij

Kontovelska Mlaka

KROMA



Voda kontovelske Mlake ni onesna-žena. Vsaj s kemijskega vidika ne.

Tako zagotavlja direktor laborato-rija za analize direkcije za kakovost in okoljska potrdila podjetja AcegasAps Stefano Piselli.

Konec maja je poslal tržaškemu ob-činskemu podniku za okolje Umbertu Laureniju podatke o analizah vode konto-velske Mlake, ki jih je bil opravil njegov la-boratorij. Odmerek vode kontovelske Mla-ke je 3. aprila letos zajel tehnik laboratorija za analize Lorenzo Milic. Vreme je bilo jasno, je zapisano v poročilu.

V analiziranem odmerku vode ni bi-lo zaznati znakov onesnaženja. Kaže celo na nekolikšno pomanjkanje dušika in fos-forja. Organska vsebina je nizka, opaziti pa je bilo zelo omejeno prisotnost fekalij, iz če-sar je mogoče sklepati, da je podtalnica, ki priteka v Mlako, prišla v stik z odpadkami, ki so - zaradi pomanjkanja kanalizacije - spuščene v podzemlje. Okoljsko onesna-ženje je na povsem normalni ravni, je še za-pisano v poročilu, kar preprosto pomeni, da je kontovelska Mlaka dejansko čista.

OB TOPLEM VREMENU - Včeraj dopoldne in popoldne

Roji čebel in os

Tržaški gasilci so opravili kar 16 posegov za odstranitev rojev - Preplah med ljudmi

Čebele in ose so jo včeraj pošteno zagodle tržaškim gasilcem. Od dopoldanskih ur do sre-de popoldneva so morali opraviti kar 16 pose-gov zaradi rojev čebel in os, ki so se nevarno raz-besneli po številnih mestnih ulicah.

Dežurni pri gasilski službi je pojasnil, da je očitno nenađen val toplega vremena »spodbu-dil« čebele in ose, da so se - po dolgih mesecih hladnejšega vremena - privoščile »skupinske po-lete« po mestu in predmestju. Tako so občani opazili roje čebel in os ob drevju, ob hišah, ob okenskih policah, ob zabojnikih. Mnogi so se pre-strašili, ker so se nahajali roji v neposredni bli-zini ljudi, čebele in ose so nevarno poletavale, pre-strašeni ljudje so se jim skušali izogniti. Zato ni čudno, da so občani poklicali na pomoč gasilce.

Telefon na gasilskem sedežu je nekaj ur dejansko stalno brnel. Gasilske posadke so v sedmih urah posegli, da bi odstranili roje če-bel in os v Ul. Capodistria, v Ul. Valmaura, v Naselju sv. Sergija, na Rebri za Greto, v Ul. Far-neto, v Ul. Zovenzoni, na Trgu Piazza Piccola, v Ul. Kandler, na Trgu Giarizzole, v Ul. Zanel-la, v Ul. Tesa, v Ul. Felluga, na stopnišku Bong-hi, v Ul. Salvi, v Ul. S. Pantaleone in nazadnje na območju karabinjerske postaje pred vhodom v Miramarski park.

Vsak poseg so morali izpeljati zelo previd-no, da ne bi še bolj razdražili žuželk, paziti pa so morali tudi, da se radovedni ljudje niso preveč približali, da jih ne bi čebele in ose napadle. Na-posled se je vse izteklo brez kakih zapletov.



ŠOLSTVO - Znani končni učni uspehi dijakov vseh slovenskih višjih šol

Izidi na zavodu Štefan

S končnimi učnimi uspehi dijakin in dijakov Državnega izobraževalnega zavoda Jožef Štefan zaključujemo objavo letošnjih izidov. Vsem dijakom želimo prijetne počitnice, maturantom in tistim, ki bodo morali ob koncu poletja polagati »popravne izpite«, pa tudi vrhano mero sreče!

Državni izobraževalni zavod Jožef Štefan

Biotehnoška smer

1. KB razred - izdelali so: Kevin Bržan (7,1), Ivan Grgic (7,2), Nejc Kravos (7,2), Rok Samsa (6,5), Ivan Suppani (7,1). Eni dijakinji je bilo ocenjevanje preloženo.

2. KB razred - izdelali so: Luca Antler (6,5), Kristian Castellani (8,5), Aleksandar Mandić (7,5), Andrej Pernarčič (6,7), Vera Sturman (7,5), Andrej Žerjal (8,5). Enemu dijaku je bilo ocenjevanje preloženo.

3. KB razred - izdelali so: Francesca Carli (6,7), Tjaša Dell'Anno (7,2), Valentina Paoletti (8,7), Giada Sardo (6,6), Chantal Zeriali (7,2). Trem dijakom je bilo ocenjevanje preloženo.

4. KBT razred - izdelali so: Martina Bresciani (7,4), Mirko Juretic (8,2). Dve dijakinji je bilo ocenjevanje preloženo. Ena dijakinja ni izdelala.

Elektronska smer

1. E razred - izdelali so: Dimitri Cavovich (8,7), Matija Furlan (7,1), Marco Persegatti (6,8), Ivan Roici (7,2), Devan Štoka (9,4), Matej Udovic (6,5). Štirim dijakom je bilo ocenjevanje preloženo. En dijak ni izdelal.

2. E razred - izdelali so: Tommy Budin (7,5), Enrico Genzo (6,4), Luka Giacomini (7,5), Manuel Kosovel (6,8), Daniel Tritta (7,8), Kristian Vidali (7,4), Emil Zubalic (7,8). Trema dijakoma je bilo ocenjevanje preloženo.

3. E razred - izdelali so: Ilja Kocijančič (7,5), Henrik Leghissa (9,1), Patrik Racman (7,4), Jan Starec (7,1). Trem dijakom je bilo ocenjevanje preloženo.

4. TEI razred - izdelali so: Albert Kerpan (8,0), Erik Rebula (7,6), Stefano Simioni (7,4), Martin Sernad (7,4), Henrik Sturman (7,7). Dve dijakoma je bilo

ocenjevanje preloženo.

5. TEI razred: k državnemu izpitu je bilo pripuščenih 5 dijakov.

Mehanska smer

1. M razred - izdelali so: Giulio Crasso (7,2), Aleksander Daneu (6,6), Ivan Kocman (7,5), Tomaž Križmančič (6,5), Patrik Pregarc (6,6). Štirim dijakom je bilo ocenjevanje preloženo. En dijak ni izdelal.

2. M razred - izdelal je Willi Saina (6,6). Dve dijakoma je bilo ocenjevanje preloženo.

3. M razred - izdelali so: Igor Carli (8,3), Tomaž Milic (6,7), Peter Sosič (7,0). Trem dijakom je bilo ocenjevanje preloženo.

4. TMI razred - izdelali so: Nathan Cettolo (6,9), Teo Chemelli (7,2), Patrick Milic (7,2), Martin Milič (8,1), Matija Milkovic (6,7), Erik Mozan (6,4), Gregor Skuppek (6,7). Dve dijakoma je bilo ocenjevanje preloženo.

5. TMI razred: k državnemu izpitu je bilo pripuščenih 9 dijakov.



Radovedni obrazi si ogledujejo pravkar izobešene izide ...

KROMA

KULTURA - Večer Pavle Merku jutri v DSI

Predstavitev nove knjige

Jutri zvečer bo v Društvu slovenskih izobražencev prva slovenska predstavitev najnovejšega dela Pavleta Merkuja o imenih ljudi in krajev v srednjeveških registrih Kapitlja pri Sv. Justu. Knjiga, z italijanskim naslovom Nomi di persone e luoghi nei registri medievali del Capitolo di San Giusto, je izšla pred nekaj meseci pri založbi društva Deputazione di Storia e Patria per la Venezia Giulia. Delo prikazuje zgodovinsko obdobje od 1307 do 1406 in obravnava večinoma še neobdelano arhivsko gradivo iz srednjeveškega življenja mesta.

Pavle Merku je avtor, s katerim se sreča marsikateri študent zgodovine. S transkripcijo plemiških pisem, ki sta si jih izmenjavali ženski, plemkinji in še v slovensčini za povrh, je porušil marsikatero trditev o plemstvu na slovenskem ozemlju. Živahni pogovori, kjer je neposredni kontakt zamenjalo pismo, so potekali med materjo, ki se je starala, in njeno hčerjo živečo v Trstu, poročeno s tržaškim meščanom in v njenih najboljših letih, ko so se ji rojevali otroci. Tudi zadnja Merkujeva knjiga ponuja podobne primerjave ravno zaradi predmeta preučevanja. Trst je sedež škofije in kot tak ima številne povezave s starimi župnijami, ki sodijo pod to škofijo, npr. Košana. Ima pa stike tudi na eni strani z Istro (ti potekajo tako z bližnjim Kopro, kot Piranom) na drugi pa s širšim zaledjem ob najpomembnejših poteh po ozemljih patriarha: Sežana, Lokev, Postojna, Cerknica, Stična. Podatki, ki jih mora bralec seveda šele začeti interpretirati, so plod dolgotrajnega dela, so odraz etnične heterogenosti območja in so zato veliko več kot zgolj pripomoček tistim, ki bodo preučevali srednjeveške dokumente tržaške škofije.

Knjigo Pavleta Merkuja bo jutri zvečer predstavila v Peterlinovi dvorani dr. Dragica Čeč, docentka na fakulteti za humanistiko koprške univerze. Začetek ob 20.30.

KULTURA - Srečanje ZSKD z društvi ob koncu sezone

Kulturni aperitiv

Pozdrav deželne predsednika ZSKD Igorja Tute in pokrajinske predsednice Živke Persič



Kulturni aperitiv pod kostanji Prosvetnega doma na Opčinah

KROMA

ZANIMIVA PRIREDITEV - Še danes v središču vasi

Konjeniki, turnirji in stojnice vabijo v srednjeveški Devin

Z okroglo mizo, ki je skušala osvetliti, kakšno je bilo življenje v Devinu in njegovi okolici med 10. in 15. stoletjem, (numizmatik Andrej Štekar je na primer spregovoril o denarju, ki so ga takrat uporabljali na Slovenskem) se je v petek zvečer pričela tridnevna prireditev Devin na Hugonovem dvoru; pod pokroviteljstvom domače občinske uprave prireja združenje trgovcev Devin Nabrežina Morje.

Kdor se je včeraj popoldne sprehodil po Devinu, je skočil v srednji vek, to pomeni sedemsto ali celo tisoč let nazaj. Po vaških ulicah in okrog Jadranskega zavoda Združenega sveta so stopali oboroženi konjeniki v značilnih oblačilih, ki so tudi uprizorili razne srednjeveške igre in boje. Na stojnicah so prodajali krajevne proizvode, srednjeveški obrtniki pa so radovednežem prikazovali, kako so nekoč izdelovali črnilo, ali keramične izdelke.

Podobno bo danes, ko bodo stojnice odprli že ob 10. uri. Ves dan so predvideni nastopi srednjeveških gledališnikov, med 15. in 17. uro bo spet čas za bojeviške veščine, ob 18.30 pa je predviden zaključni mi-mohod po devinskih ulicah.



več fotografij na www.primorski.eu

Nocojsnji Mikser na slovenski TV RAI o 50-letnici Dežele FJK

TRST - Na Slovenski televiziji RAI bo nocoj ob 20.50 na sporedu mesečnik Mikser. Rdeča nit tokratnega pogovora v studiu bo 50 let posebnega statuta Furlanije-Juljske krajine. Dežela že leta ni več to, kar je bila takoj po vojni do padca berlinskega zidu, in sicer zadnji obrambni stolp pred vzhodnim socialističnim blokom, dežela med najbolj perifernimi, ki si je določeno mero bogastva in blagostanja prislužila prav na račun te lege. Geopolitična slika je danes zelo spremenjena in že nekaj let se sprašujemo, če je dežela sposobna najti nove vsebine in izzive za nadaljnji razvoj. Odgovore na ta vprašanja bodo v pogovoru z voditeljico Alenko Florenin skušali ponuditi Dario Peric, Miloš Čotar, Neva Caris, Joško Sirk in Fabrizio Polojaz. Ponovitev bo na sporedu v četrtek, 20. junija, ob 20.50, po tv dnevniku.

Občina Dolina: letovanje za ostarele

Občina Dolina – Odbornišтво za socialno službo organizira od 8. do 15. septembra 2013 letovanje v Riminiju za občane, ki so dopolnili 60. leto starosti. Vpisovanje bo potekalo v anagrafskem uradu od torka, 18. junija, do petka, 28. junija, s sledečim urnikom: od torka do petka od 8.30 do 12.15, ob sredah popoldne tudi od 14.30 do 16.45. Letovanje je namenjeno občanom s stalnim bivališčem v občini Dolina. Zaradi proračunskih zahtev morajo udeleženci plačati celoten znesek letovanja in niso več deležni podpora na osnovi višine lastnih dohodkov. Nastanitev v hotelu je predvidena v dvoposteljnih sobah.

Danes podelijo 13. Štrekljevo nagrado Jasni Majdi Peršolja

V Gorjanskem, rojstnem kraju jezikoslovca, slavista, publicista, etnologa in zbiratelja ljudskega blaga Karla Štreklja, bodo danes ob 17. uri podelili 13. Štrekljevo nagrado. Tokrat jo bo prejela Jasna Majda Peršolja, upokojena učiteljica zgodovine in likovne vzgoje, ki je ob poučevanju našla čas tudi za zbiranje ljudskega blaga in iskanje zgodovinskih virov. Po običaju bodo nagrado podelili na Štrekljevem borjaču v Gorjanskem, v primeru slabega vremena pa bo prireditev v dvorani.



KOROŠKA - Zanimiva in aktualna okrogla miza v Tinjah

Avstrija ne more biti ponosna na pravni položaj svojih manjšin

TINJE/CELOVEC – Pravni položaj avstrijskih narodnih skupnosti ostaja nezadovoljiv in nedorečen - tudi po ureditvi vprašanja dvojezične topografije in uradnega jezika na Koroškem z ustavnim zakonom, ki ga je julija 2011 izglasoval avstrijski parlament, potem ko je bil 26. aprila istega leta dosežen politični kompromis o postavitvi dvojezičnih tabel v 164 dvojezičnih krajih na južnem Koroškem. Avstrija zato tudi ne more biti ponosna na ureditev manjšinskih pravic svojih manjšin, je na okrogli mizi v Tinjah poudaril celovški odvetnik Rudi Vouk kot predstavnik slovenske manjšine na Koroškem na podiju. Z njim so za skupno mizo še sedeli vodja ustavne službe urada zveznega kanclerja Gerhard Hesse, vodja biroja za mednarodno pravo v avstrijskem zunanjem ministrstvu veleposlanik Helmut Tichy, ter članica južnotirolske vlade in podpredsednica Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti (FUENS) Martha Stocker, diskusijo pa je vodil ugledni strokovnjak za mednarodno pravo Gerhard Hafner.

Za manjšine je treba še veliko storiti

Vouk je v svojem posegu uvodoma dejal, da se je po ureditvi vprašanja dvojezične topografije leta 2011 sicer zaključilo desetletja dolgo nereseno poglavje, ki je bremenilo politično vzdušje in sožitje v deželi. Toda dejstvo, da so koroški Slovenci z ureditvijo dobili 71 dodatnih krajev z dvojezično oznako in da se je izboljšalo vzdušje v deželi, še ni razlog, da bi se politiki na zvezni kot deželni ravni ne več čutili zavezani, da je treba še veliko storiti za slovensko manjšino na Koroškem oz. tudi ostale manjšine v Avstriji, še posebej tiste, ki živijo na Dunaju (Čehi, Slovaki, Hrvati).

Poleg številnih nepravilnosti in kurioznih izsledkov v zvezi s kompromisom pri tablah, še posebej pa na področju uradnega jezika na južnem Koroškem, je Vouk opozoril tudi (propadle) poskuse, najti skupni imenovalec za nov zakon o narodnih skupnostih v Avstriji. Vsi ti poskusi da so propadli predvsem zaradi tega, ker je manjkala resnična pripravljenost zvezne kot tudi deželne politike za pošteno in manjšino naklonjeno ureditev, je poudaril Vouk, ki je obenem tudi kritiziral „nedeljavo“ politične krovne organizacije koroških Slovencev.

Močna opora kritičnim izvajanjem odvetnika Vouka je bila članica južnotirolske vlade in podpredsednica Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti (FUENS) Martha Stocker. Kot zastopnica nemško govorečih Južnih Tirolcev v Itali-

ji je pozvala matično Avstrijo, naj v sodelovanju s svojimi manjšinami izdela novelo zakona o narodnih skupnostih, ki bo širokogrudna, sodobna in evropska. Še posebej je opozorila na potrebo po narodnostnem sosvetu za koroške Slovence pri uradu zveznega kanclerja ter samostojnem zastopstvu koroških Slovencev v koroškem deželnem zboru kot ga imajo npr. Ladinci v deželnem zboru v Bocnu.

Manjši mednarodni pritisk na Avstrijo

Vodja ustavne službe urada zveznega kanclerja Gerhard Hesse je številnim poslušalcem v tinskem domu tolmačil ureditev dvojezične topografije iz leta 2011 in pri tem še posebej poudaril, da je z ureditvijo vprašanja dvojezične topografije in uradnega jezika v ustavnem rangi povezano, da v Avstriji zdaj velja novi zakon o narodnih skupinah, ne pa več 7. člen Avstrijske državne pogodbe (ADP). Glede ukinitve narodnostnega sosveta za Slovence pa je menil, da ga je nadomestila posebna komisija, ki jo je imenoval zvezni kancler in ki vladi svetuje v zadevi razdelitve finančnih podpor inštitucijam in društvom slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Glede (propadle) novele zakona o narodnih skupinah pa je Hesse dodal, da bo to za deveda, katere se bo morala lotiti nova zvezna vlada na Dunaju po državnozborskih volitvah 28. septembra letos v Avstriji.

Vodja biroja za mednarodno pravo v avstrijskem zunanjem ministrstvu, veleposlanik Helmut Tichy, je v zvezi z ureditvijo vprašanja dvojezičnih tabel dejal, da se je mednarodni pritisk na Avstrijo občutno zmanjšal. Priznal pa je tudi, da mora Avstrija še marsikaj storiti za svoje manjšine oz. narodne skupnosti, kar potrjujejo stališča številnih mednarodnih ustanov in organizacij, ki v rednih presledkih nadzorujejo stanje manjšinskih oz. človekovih pravic v Avstriji.

Razprava zrcalila nelagodje med Slovenci

V razpravi, ki je močno zrcalila nelagodje glede pravnega in siceršnjega položaja slovenske manjšine na Koroškem in tudi ostalih manjšin v Avstriji, je predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Valentin Inzko podprl zahtevo Vouka in tudi številnih manjšinskih organizacij, med njimi Center avstrijskih narodnosti (CAN) na Dunaju, po manjšinam dejansko naklonjeni in širokogrudni noveli zakona o narodnih skupinah. Prav tako je izrazil pričakovanje, da se v novi koroški deželni ustavi, ki jo želi nova koroška vladna koalicija, sestavljena iz socialdemokratov (SPÖ), ljudske stranke (ÖVP) in Zelenih, sprejeti leta 2014, prvič in primerno upoštevajo tudi koroški Slovenci. Predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm je priznal, da je bil ureditev tabel iz leta 2011 celo „korak nazaj“, ki pa je deželo razbremenil. Zato si koroški Slovenci od Avstrije in tudi dežele Koroške pričakujejo, da se bosta v bodočnosti bolj naklonjeni težnjam slovenske manjšine na Koroškem.

Ugledni pravnik in priznani politik avstrijske ljudske stranke (ÖVP) Heinrich Neisser, ki je avstrijske manjšine aktivno podprl v njihovih na koncu uspešnih prizadevanjih, da preprečijo povsem sporni vladni predlog o noveli zakona o narodnih skupnostih, je za zaključek okrogle mize pozval avstrijske manjšine, naj se ne dajo spet poriniti na rob pozornosti, temveč da s številnimi pobudami opozarjajo nase in na nereseno vprašanje. (il)

Govorniki na okrogli mizi o avstrijski manjšinski politiki v Tinjah na Koroškem



AMATERSKO GLEDALIŠČE - Veliko pričakovanje za priljubljeno prireditev

Od sobote na trgu v Mavhinjah deseti festival gledaliških skupin



10. ZAMEJSKI FESTIVAL AMATERSKIH DRAMSKIH SKUPIN

MAVHINJE - Festival amaterskih dramskih skupin, ki se odvija vsaki dve leti v organizaciji športno kulturnega društva Cerovlje - Mavhinje, praznuje letos deseto, jubilejno obletnico. Festival se bo začel v soboto, 22. junija in bo trajal dva tedna, torej do nedelje, 7. julija. Zamišljal o festivalu se je porodila leta 1994 ob 50-letnici požiga štirih vasi (Cerovlje, Mavhinje, Vižovlje in Medja vas), ko je društvo ustanovilo dramsko skupino in pod mentorstvom Maje Lapornik uprizorilo predstavo Uporni plameni. Dramska dejavnost je bila dokaj uspešna in ideja o festivalu, ki bi ponudil možnost vsem zamejskim amaterskim dramskim skupinam, da se predstavijo, je postajala vse bolj zanimiva in konkretna.

Zamišljal festivala se je nekaterim zdela prehrka drugim pa je bil to velik izziv, ki se mu niso hoteli odreči. Prevladala pa je gotovo pogumna odločitev, da se s to pobudo vrednoti delo številnih amaterjev gledaliških odrov. Odborniki so si zavijali rokave in z ogromno prostovoljnega dela je 29. junija 1995 pod mavhinskimi kostanji, na odru postavljenem na trgu pred cerkvijo, stekla prva izvedba festivala.

V letih je prišlo do manjših sprememb, ki so bile usmerjene k temu, da se dodatno izboljša kvaliteto festivala in da se delo amaterskih skupin dvigne na višjo raven. Danes lahko rečemo, da je festival amaterskih dramskih skupin zelo priljubljena pobuda in trenutek, ki ga vse amaterske dramske skupine nestrpno pričakujejo, saj imajo možnost, da svoje delo prikažejo širši publiki in gledališkimi strokovnjakom, ki to ocenjujejo. Festival je namreč že od vsega začetka tekmovalnega značaja.

Vsako igro ovrednoti žirija, ki jo bodo tudi letos sestavljali trije člani. Tako kot v prejšnji izvedbi, bodo tudi tokrat podelili nagrade za prvo, drugo in tretje me-

RAZPORED PREDSTAV NA FESTIVALU

SOBOTA, 22. 6. 2013	20.30	ZAČETEK FESTIVALA – Pozdravi
21.15		Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež – CVETJE HVALEŽNO ODKLANJAMO
NEDELJA, 23. 6. 2013	20.30	Otroška dramska skupina Tamara Petaros – TORTA ZA MAMO ŠT. 5
21.15		Tik Tak Teater – PRAVLJICE (ZA ODRASLE)
PONEDELJEK, 24. 6. 2013	20.00	Studio art – ODVZNOTER-NAVZVEN (izven konkurence)
21.30		ŠKD Cerovlje Mavhinje – ČOKOLADNE SANJE
TOREK, 25. 6. 2013	20.30	Srednješolska skupina Jaka Štoka – MOJCA POKRAJČULJA
21.30		Beneško gledališče – STAROST NAS NA STRAŠE
SREDA, 26. 6. 2013	20.45	MTKB & Sorodniki – TRI MALE RAČKE
21.30		SKD Tabor – BURKA O JEZIČNEM DOHTARJU
ČETRTEK, 27. 6. 2013	20.30	Osnovnošolska skupina SDD Jaka Štoka – FANTOM IN KULTURNI DOM ALI DUHEC V PROSEŠKEM GLEDALIŠČU
21.15		Gledališka skupina SKD Hrast Doberdob – DOBERDOBSKI DI(V)JAKI
22.00		Gledališka skupina O' Klapa – ŠTIRJE FANTJE MUZIKANTJE
PETEK, 28. 6. 2013	18.00	Barvana Klapa VZS Sklad Mitja Čuk – ALI BO GRETA IMELA NOVO MAJČKO?
20.00		Otroška dramska skupina Breg – VEČERNE PRAVLJICE OLE-LUK-OIEJA
21.15		Slovenski oder – JURČEK
SOBOTA, 29. 6. 2013	20.15	Lutkovna skupina Ladjica – PODKOVANA ŽABA
20.45		Lutkarji iz Devina – HRUŠKE GOR, HRUŠKE DOL
21.15		Mladinska dramska skupina Breg – CIRKUS Z DIVJEGA ZAHODA
22.00		Odrasla skupina Mosp-a – 11. a.m.: BRANČ PRI NAS
NEDELJA, 30. 6. 2013	19.30	Otroški občinski vrtec Šempolaj – PETER IN SANJE (izven konkurence)
20.30		Mi se gremo gledališče (SKD Vigred) – GLEDALIŠKA SUPERMINEŠTRA
21.30		Dramska družina F.B. Sedej – UMOR V VILI ROUNG
TOREK, 2. 7. 2013	21.15	Kud grešni kozli – (u)TRI(n)KI
SREDA, 3. 7. 2013	20.15	Mladinska gledališka skupina Slovenskega kulturnega kluba – KROJAČ ZA DAME
21.30		Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež – AH, TI KAVALLIRJI
PETEK, 5. 7. 2013	20.30	Mladinska skupina Mosp-a – KRVAVI BOG
21.30		PupesKrasa – PUPESKRASAKABARET (izven konkurence)
SOBOTA, 6. 7. 2013	20.30	Gledališka skupina KPD Šmihel (Avstrija) – KDO ČAKA NA KONEC V TRIKOJU
21.30		RITA IN HELENA (gostovanje)
NEDELJA, 7. 7. 2013	21.00	SLAVNOSTNI ZAKLJUČNI VEČER Z NAGRAJEVANJEM

sto iz vsake kategorije. Kategorije so tri: otroška (igralci do vključno letnika 1999), mladinska (igralci do vključno letnika 1991) in odrasla. Komisija bo imela tudi možnost podeliti posebno priznanja izstopajočim dosežkom. Ne smemo pozabiti na nagrado občinstva, ki večer za večerom, v velikem številu sledi in ocenjuje predstave.

Deseti festival amaterskih dramskih skupin se bo, kot rečeno, pričel v Mavhinjah prihodnjo soboto ob 20.30, prvo predstavo Cvetje hvaležno odklanjamo bo uprizoril dramski odsek prosvetnega društva Štandrež. Slavnostni zaključni večer z nagrajevanjem bo v nedeljo, 7. julija. Medijski sponzor prireditve je Primorski dnevnik.



»Poletni fotoutrip« se vrača med bralce. Dajte duška svoji fantaziji in fotografski žilici. Kamorkoli vas bodo ponesli poletni meseci, vzemite s seboj tudi časopisni izvod ali povežite se na našo spletno stran in nam posvetite enega svojih posnetkov. Pošljite ga na naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu, lahko pa fotografijo dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici.



Pojdite torej na počitnice s Primorskim!



RAZMIŠLJANJE OB ZADNJIH DOGAJANJIH V TURČIJI

Gre za demokracijo in svobodo, ne pa za nekaj dreves v parku

BOJAN BREZIGAR

Nobelov nagrajenec za književnost Orhan Pamuk je zagotovo eden tistih ljudi, ki so znatno prispevali k ugledu Turčije v Evropi in v svetu. Turki in Turčija namreč tega ugleda niso imeli, Turek je bila marsikje žaljivka, »Ali govorim turško« je spraševal naš učitelj v osnovni šoli, ko ga mulci nismo hoteli razumeti. Zgodbe o Carigradu, o Sveti Sofiji, ki so jo spremenili v mošejo, o turških vpadih, o križarskih vojnah, pa še o Martinu Krpanu, o Juriju Kozjaku ... to sta naši slovenski zgodbi, so nas vseskozi spremljale v črnobeli tehniki. »Naši« so bili vedno dobri, na pravi strani. Nekoč se je zgodovina pisala na tak način. Verjetno je Umberto Eco v svojem Baudolinu prvič razkril drugo plat križarskih vojn in nas vsaj delno odlepil od v glavo vtepane predstave o dogajanjih na skrajnem jugu Balkana.

Dolga leta enosmernega komuniciranja so temeljila tudi na dejstvu, da se je Turčija v prvi svetovni vojni povezala z Avstro-Ogrsko in Nemčijo, v drugi svetovni vojni pa se je za zaveznike opredelila šele februarja 1945, ko so imeli že zmago v žepu. So pa tudi drugi dejavniki, ki jih ne moremo pripisati kaki propagandi: genocid nad Armenci med prvo svetovno vojno, ko so Turki prisilno razselili veliko ozemlje in prisilili Armence, da so peš prehodili na stotine kilometrov; na desettisoče jih je takrat umrlo in Turčija tega genocida še danes ne priznava; še več, s sankcijami grozi državam, ki ta dejanja označujejo kot genocid.

In potem, po koncu prve svetovne vojne, so Turki požgali del Izmirja, v katerem so živeli Grki in Armenci. Tudi tu je bilo na tisoče mrtvih, mesto je gorelo dva tedna in prebivalci so bili potisnjeni na obalo, od koder se niso imeli kam umakniti.

Nenazadnje so tu še Kurdi, ki desetletja terjajo svojo avtonomijo, nekateri celo lastno državo. Območje, na katerem živijo, je zaostalo, Turčija jim ne priznava pravic in ima jih za teroriste. V vojnem muzeju v Istanbulu je fotografija turških žrtev oboroženega spopada s Kurdi, ki jih v napisu nad sliko enostavno nazivajo teroristi. Kurdi so velik narod z veliko smolo: da namreč živi na območju, ki je bogato z nafto, Delijo si ga Turčija, Irak, delno Iran in Sirija, prav naravno bogastvo tega ozemlja pa je največja ovira za izpolnitev stoletnih sanj kurdskega naroda, lastne države.

Turčija ni država, ki bi se ponašala z zagotavljanjem človekovih pravic. Je država z največjim številom obsodb Evropskega sodišča za človekove pravice, krepko preko 1.500 jih je že, ne izpolnjuje jih in to še otežkoča njeno stanje.

Vse to so negativne oznake. Upravičeno bi se torej lahko vprašali, zakaj je Turčija tako trdno zasedrana v zahodnih zavezništvih, kako je možno, da je kandidatka za članstvo v Evropski uniji in je tudi dolgoletna članica atlantskega zavezništva NATO.

Odgovor je dokaj enostaven. Zgodovina jasno kaže, da se zavezništva oblikujejo po interesih in ne temeljijo na vrednotah. Slednje so le deklarativne, ne pa dejanske. Turčija

je država z veliko večino islamskega prebivalstva, je tudi strateško umeščena na Bližnjem vzhodu. Njene sosedse so Libanon, Sirija, Iran in Irak, bila je tudi Sovjetska zveza, sedaj sta to Armenija in Gruzija, pa v Evropi večna sovražnika Grčija in Bolgarija. Za zahodno zavezništvo je Turčija strateškega pomena in ZDA so bile pripravljene zamažati na obe očesi, ko je šlo za človekove pravice. Tega niso počeli samo v Turčiji, odnosi s Kitajsko po pokolu na trgu Tienanmen so najzgovornejši primer politike, ki bi ji z zelo omiljenimi besedami lahko rekli pragmatičen pristop k problemu človekovih pravic.

Vendar to ni vse. Turčija je bila sposobna velikih sprememb. Po pekočem porazu v prvi svetovni vojni, ko je otomansko cesarstvo izgubilo velik del svojega ozemlja, je njen voditelj Mustafa Kemal, znan kot Atatürk, očel Turčije, v nekaj letih spremenil državo. Odpravil je sultanat, ustanovil republiko, premestil prestolnico iz Istanbula v Ankaru, uvedel sekularno državo, spremenil pisavo in uvedel latinico. Noben državnik na svetu ni bil sposoben tolikšnih sprememb v tako kratkem času, in to po dejansko zelo mirni poti. Turčija je že leta 1933 zagotovila ženskam volilno pravico, veliko prej kot nekatere evropske države. Seveda, bilo je nekaj protestov, tudi nekaj žrtev, a vse skupaj drobiž, če le pomislimo na domet sprememb. Turčija je postala moderna država evropskega tipa, kot je tudi Perzija v tistem času postajala moderna država evropskega tipa.

Zgodovina obeh držav ni vodila v isto smer. Perzija, ki jo je dinastija Pahlavijev preimenovala v Iran, je šla svojo pot, v diktaturo in nato v revolucijo, ki je privedla na oblast islamski kler, Turčija pa je postala sekularna država, kjer je bila vojska po ustavi čuvaj te značilnosti in se je uveljavilo nekakšno ravnotežje med vojsko in politično oblastjo. Turčija je bi-

la edina država, v kateri je bil državni udar ustavna kategorija. In zgodilo se je, da je kar štirikrat, v letih 1960, 1971, 1980 in 1997, vojska prevzela oblast za nekaj časa in jo potem z volitvami zopet vrnila politiki. Vse to se je dogajalo z blagoslovom ZDA in Zahoda nasploh, tako kot se ZDA niso pretirano sekirale, ko je leta 1974 turška vojska zavzela severni del Cipra, kjer je ostala vse do danes. Skratka, sekularna Turčija je bila ves ta čas steber Zahoda in taka je ostala. In je še vedno.

To so znali Turki dobro izkoristiti in tudi dobro vnovčiti. Med prvimi so se v Sredozemlju začeli ukvarjati s turizmom in Istanbul je že pred desetletji postal zelo cenjena turistična destinacija. Tuji gostje so bili dobro sprejeti, vseskozi zaželeni in z obiskom tudi zadovoljni. Letovišča ob Sredozemlju so zaživila, tja so začeli prihajati turisti z vse Evrope, država je postala dokaj varna, urejena, javni prevozi funkcionalni. Kar nič se ne smeje, turška letalska družba Turkish airlines je bila v zadnjih treh letih razglašena za najboljšo letalsko družbo v Evropi. Da, Turki. Tisti, ki »govorijo turško«, kot je pravil moj učitelj.

Turška mladina je izobražena. Država ogromno vloga v znanje in Turčija v teh letih uvaja tablične računalnike v vse osnovne šole. Da, vsak otrok bo namesto učbenika brezplačno prejel tablični računalnik, okno v svet v vseh šolskih klopeh. V Istanbulu se z ljudmi mirno pogovarjaš v angleščini. Ne samo v hotelih, tudi na ulici, v trgovinah, na tržnici. Ne samo s tistimi, ki imajo opravka s turisti. Pa tudi nemščina in rusčina sta vidno prisotni na ulicah. Istanbul je moderno evropsko velemesto, po številu prebivalcev največje v Evropi (če štejemo tudi del na azijski obali), kjer javni prevozi delujejo, kjer te taksi ne oslepajo (možne do izjeme) in kjer se ljudje dobro počutijo. Istanbul je islamsko mesto, ki

spoštuje druge religije in ohranja svojo krščansko bizantinsko tradicijo.

Pustimo za trenutek Istanbul ob strani in vrnimo se v leto 2003, ko je islamska Stranka za pravičnost in razvoju pod vodstvom Recepa Tayyipa Erdogana zmagala na volitvah in prevzela oblast v državi. Erdogan je državo dodatno moderniziral, bil je izrazito proevropski predsednik, podpisal je sporazum o začetku pogajanj za vstop v Evropsko unijo. Turčija je gospodarsko cvetela in se z rastjo prerinila v evropski vrh.

Seveda je bil Erdogan zelo previden, saj ima ustavno sodišče v Turčiji pravico, da prepove vsako stranko, ki bi ogrožala sekularno državo. O tem je sodišče razsojalo leta 2008 in razsodilo, da je Erdoganova stranka skladna z ustavnimi določili.

To pa je za Erdogana predstavljalo veliko zeleno luč da je začel s počasnimi reformami v smeri večje prisotnosti islama v družbi. Že to, da se je njegova soproga dosledno pojavljala z ruto na glavi, je bil pomemben znak. Ukrepov je bilo veliko, a nobeden tako očiten, da bi bodel v oči. Vse do zadnje prepovedi pitja alkoholnih pijač na javnih prostorih.

Turki niso alkoholički. Med svojimi kar nekaj potovanji po Turčiji nisem opazil prekomernega pitja, nikjer ekscesov v javnosti. So pa to prepoved občutili kot jemanje dela svobode, tiste, ki jim jo je zagotovil Atatürk. Mladi Turki imajo vsi sodobne telefone, vsi so aktivno vključeni v moderen način življenja, zanje koraki nazaj niso pojmljivi. In tako se je utrvalo. Slučajno zaradi sečnje dreves v parku Gezi. Če se ne bi tam, bi se neke dni.

V teh dneh večkrat slišim primerjavo med trgov Tahrir v Kairu in trgov Taksim v Istanbulu. Resnično, primerjave ni. Nobene. Če ne te, da danes mladim ljudem, ki si želijo svobode, ni več mogoče ukazovati. Na trgu Tahrir so se mladi upirali diktaturi, prišli so z dežja pod lap. Na trgu

Taksim se mladi borijo za ohranitev tega, kar že imajo, svobode. Tega, kar jim je dal Atatürk s sekularno državo. Mladi se ne borijo za nekaj novega, borijo se za ohranitev tistega, kar že imajo.

Berem, da je Erdogan prepovedal medijem poročanje o nemirih in jim zagrozil z visokimi globami. In tu se zopet povrnem k nobelovcu Orhanu Pamuku in njegovi knjigi Istanbul. Prerez mesta, ki ga daje ta knjiga, je res enkraten; v njej vidiš življenje in slediš njegovim spremembam. Pamuk po mojem mnenju sicer zaostaja za Irfanom Orghano in njegovim Portretom turške družine, ki prav tako opisuje življenje v Istanbulu, spremembe, ki so nastajale in kako so se ob njih spreminjali ljudje.

No v Istanbulu Orhana Pamuka (knjiga je v slovenskem prevodu izšla pri založbi Sanje) je tudi zgodba kolumnista Ahmeta Rasima. Ob koncu 19. stoletja, ko je bil še mlad novinarski pripravnik, je v njegovo pisarno vdrl moški v vojaškem suknjiču in ga s silo odpeljal k sultanovemu glavnemu tajniku. Slednji ga je nahrulil in mu zagrozil z besedami »Glavo bi ti moral vreči v možnar in jo zmečkati v kaso«. Pred seboj je imel pesem, objavljeno v časopisu, ki se je v refrenu spraševala, ali bo prišla pomlad. Mladi Rasim je moral zbrati veliko poguma, da je sogovorniku dopovedal, da ni on avtor tiste pesmi.

Erdoganova prepoved poročanja o demonstracijah me je pripravila do tega, da sem zopet vzel v roke Pamukovo knjigo in v njej našel to zabeležko. Pa tudi, da ne gre za nekaj dreves v parku Gezi, ampak za veliko več, za prihodnost Turčije, za vprašanje, ali bo država sposobna nadaljevati po poti demokracije, svobode in modernosti, ki jo je tako vizionarsko pred 90 leti zarisal Atatürk, ali jo bo nerazumevanje teh načel pahnilo v čas, ko je sultanov tajnik zaradi nedolžnih verzov s smrtjo grozil mlademu novinarju.





OBVEZNO ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATA

Boj proti prenašalcu zlate trsne rumenice



Med nevarnejša obolenja vinske trte spadajo rumenice, ki so neozdravljive. Med temi je najnevarnejša zlata trsna rumenica, ki je opazna predvsem v poletnem času, ko listi belih sort najprej rahlo porumenijo, nato pa dobijo zlato barvo, ki zajame tudi listne žile. Pri rdečih sortah pa se listi obarvajo rdečkasto ter postanejo trdi in lomljivi.

Z ministrskim odlokom z dne 31. maja 2000 je postalo zatiranje zlate trsne rumenice in njenega prenašalca ameriškega škřžata (*Schaphioideus titanus*) obvezno. Deželna služba za varstvo rastlin je osvojila tozadevni državni normativ, ki določa zatiralne posege proti prenašalcu zlate trsne rumenice. Ta bolezen se namreč širi preko omenjene žuželke, ki jo prenaša iz obolenih trt na zdrave, zato je prisotnost okuženih trt v vinogradu nevaren vir okužbe. Pri tem velja poudariti, da se na srečo bolezen ne prenaša z rezjo trte, tako zimske kot zelene. Prenaša pa se, čeprav v manjši meri, z vegetativnim razmnoževanjem trte (npr. s cepljenjem).

Na Tržaškem ni bilo še primerov tega obolenja, strokovnjaki pa so opazili rastočo prisotnost ameriškega škřžata, prenašalca rumenice. Zato je obveznost enkratnega škropljenja proti škřžatu utemeljena. Utemeljenost pa je še večja, če upoštevamo, da se je zlata trsna rumenica pojavila že pred leti v Sloveniji na obmejnem območju. Slovenska služba za varstvo rastlin je sicer sprejela hitre in učinkovite ukrepe za zajezitev širjenja bolezni, kljub temu pa še obstaja ta možnost zaradi prisotnosti prenašalca. Najučinkovitejše sredstvo je torej, kot že poudarjeno, njegovo zatiranje. Izkušnje so namreč pokazale, da so bile posledice zaradi obolenja po zlati trsni rumenici zelo hude, kjer vinogradniki niso opravili nobenega posega proti škřžatu. Veliko manj posledic je bilo, kjer so ukrepali zatiralno, nobenega primera obolenja pa ni bilo, kjer so škropili preventivno.

Zato vabimo naše vinogradnike, naj opravijo obvezni preventivni škropilni poseg proti škřžatu, ker s tem zavarujejo svoje vinograde in preprečijo

širjenje na druge. Za vinogradnike, ki ga ne opravijo, so predvidene administrativne sankcije.

Vinogradnik ima za zatiranje škřžata dve možnosti: škropiti prodi mladim štadijem prenašalca ali proti odrasli žuželki.

V prvem primeru Deželna služba

za varstvo rastlin svetuje, da opravimo poseg do 23. junija t.l. in vsekakor po koncu cvetenja, s sredstvi na osnovi BU-PROFEZINA (Applaud) ali INDOK-SAKARBA (Steward, Stocker). V vinogradih, kjer je fenološka faza zakasnejša, lahko poseg opravimo teden kasneje.

V primeru, da se odločimo za drugo možnost oz. uporabo zatiralnih sredstev proti odraslim žuželkam, bomo poseg opravili pozneje. Na osnovi dosedanjih opazovanj bo treba ta poseg izvršiti predvidoma proti koncu junija ali začetku julija. O tem bomo sicer točneje poročali na osnovi navodil, ki jih bo s tem v zvezi posredovala Deželna služba za varstvo rastlin. Za poseg bomo uporabili sredstva na podlagi ene izmed sledečih učinkovin, za katere navajamo v oklepaju nekaj komercialnih imen: CLORPIRIFOS – METIL (Cleaner, Etifos, Kukar 22, Reldan 22 ipd.), CLORPIRIFOS (Dursban 75 WG), ETOFENPROX (Trebon), TIAMETOXAM (Actara 25 WG), PIRETRO (Piretro verde, Biopiren Plus).

Vabimo vse vinogradnike, da se, ne glede na obseg svojih vinogradov, strogo držijo navodil v zvezi z ukrepi proti širjenju trsne rumenice, tako kar zadeva uporabljiva sredstva kot čas škropljenja.

Pri škropljenju bodimo pozorni, da ne zastrupljamo čebel in drugih žuželk. Zato nujno opravimo odkos cvetočih rastlin pred škropilnim posegom.

Za morebitne dodatne informacije in pojasnila se zainteresirani lahko obrnejo na Kmečko zvezo (tel. 040 362941) ali na Deželno službo za varstvo rastlin v Trstu, Scala dei Cappuccini št.1 (tel. 040 3771111).

Svetovalna služba KZ v sodelovanju ZKB

OB VLAŽNEM VREMENU

Glivične bolezni se lotijo paradižnika in krompirja

Paradižnik je ena najbolj razširjenih vrtnin po naših vrtovih. V tem času rastlinice že rastejo v zelenjadem vrtu. Ker je letos vreme še posebno vlažno, se lahko začnajo širiti razne bolezni glivičnega ali bakterijskega izvora. Med najbolj razširjenimi in nevarnimi boleznimi paradižnika je PERONOSPORA, ki se širi predvsem v posebno vlažnih pomladih, kot je letošnja. Znanstveno jo imenujemo Phytophthora infestans. Bolezni pravimo tudi KROMPIRJEVA PLESEN, saj napade poleg paradižnika tudi krompir, včasih papriko, jajčevce in ostale plodovke. Bolezenski znaki se na paradižniku pojavijo najprej na listih v obliki madežev. Slednji pozneje potemnejo in se posušijo. Ob visoki vlagi se bolezen razširi na vso rastlino. Prav tako se madeži pojavijo na še zelenih plodovih, ki pozneje gnijejo. Sprva so madeži na plodovih svetli, skoraj prozorni. Včasih lahko nastanejo trda, rjava, globoka in udrta mesta. Na steblih se pojavijo temne podolgovate proge. Ob močnem napadu izgledajo rastline zaradi temne barve listov kot ožgane. Gliva živi v zemlji dalj časa časa in bolezen se pojavi ob ugodnih podnebnih razmerah.

Na krompirju se na robu listov pojavijo rumene pege, kmalu porjavijo in se naglo večajo. Ob vlažnem in toplem vremenu se na spodnji strani listov pojavijo belkaste prevleke. Kmalu se bolezen razširi na vso rastlino, posebno ob visoki vlagi. Poškodbe se širijo od robov in vrhov listov na njihove ploskve. Ob suhem vremenu se listi posušijo, ob vlažnem naglo odmirajo in dišijo po plesni. Na plodovih in gomoljih nastanejo globoka trda, rjava in udrta mesta. V primeru zelo visoke vlage gomolji gnijejo.

Preventivno se branimo proti peronospori tako, da rastlin ne sadimo prego in ne pretiravamo z dušikovimi gnojili. Pazimo tudi, da pri zalivanju ne močimo listov. Preventivno pomaga tudi pokrivanje tal s plastično folijo. V primeru, da paradižnik gojimo pod tunelom, moramo slednjega dobro zračiti.



ti. Narediti moramo vse, da zemlja ni pretirano vlažna. To velja tudi po setvi, posevkih pa ne zalivamo zvečer.

S škropljenjem začnemo brž, ko opazimo prve znake bolezni. Nato škropimo približno vsakih 6 do 12 dni, odvisno od škropila. Uporabljamo v glavnem bakrove pripravke, kot na primer oksiklorure. Za prva škropljenja do začetka cvetenja lahko uporabljamo tudi ditiokarbamate (MANZEB, DITHANE, R6, ANTRACOL). Slednji imajo karentno dobo do 28 dni. Zato jih najraje uporabimo le do začetka cvetenja. Tudi z bakrovimi pripravki moramo biti previdni, saj imajo karentno dobo 20 dni. Ko pa paradižniki dozorevajo in v primeru močnejšega napada, poberemo vse dozorele ali skoraj dozorele plodove in nato škropimo s pripravki na podlagi chlortalonila (NOTAR, DACONIL), ki imajo karentno dobo le 7 dni. Slednje priporočamo tudi pri zadnjem škropljenju. Pri vmesnih škropljenjih lahko uporabimo tudi sistemske, vendar moramo zadnje škropljenje opraviti s površinskimi pripravki. Zelo važno je vsekakor, da s škropljenji začnemo, ko so rastlinice še majhne. Za krompir veljajo ista navodila.

Paradižnik lahko napadeta tudi okrogla LISTNA PEGAVOST (*Septoria lycopersici*) in ČRNA PEGAVOST (*Alternaria porri*). Pri prvi se na listih pojavijo 2 do 3 cm okroglasti madeži, ki so večkrat obrobljeni s temnejšo barvo. Le poredkoma se madeži pojavijo tudi na sadežih. V primeru črne pegavosti pa se na listih odraslih rastlin pojavijo madeži različnih oblik in velikosti. Na sadežih se pojavijo črni madeži, najpogosteje v bližini peclja, v obliki koncentričnih krogov. Črna pegavost se pojavi v vseh fazah razvoja rastline. Pri obeh boleznih veljajo ista navodila za škropljenje, kot pri peronospori. S škropljenjem začnemo, ko opazimo prve bolezenske znake. V primeru hudega napada moramo v prihodnjih letih kolobariti. Učinkovito je tudi po končanem gojenju pobrati in uničiti vse ostanke rastlin.

Paradižnik je podvržen še nekaterim drugim boleznim, kot na primer TROHNENJE PLODOV (*Fusarium oxysporum*) in pa UVELOST LISTJA (*Verticillium*). Pri obeh boleznih listi porumenejo, kmalu nato se cela rastlina posuši in odmre. Proti tema dvema boleznima lahko ukrepamo le preventivno, z uporabo odpornih rastlin ali razkuženih semen. Posebno važno je, da naslednje leto kolobarimo. Ker ti dve bolezni napadeta tudi ostale plodovke, kolobarimo tudi slednje. Da se vrne paradižnik na isto površino, moramo počakati vsaj 3 – 4 leta. Učinkovito je tudi odstranjevanje bolnih rastlin. Le v primeru večjih površin je koristno razkuževanje zemlje z vročo paro ali drugimi sredstvi. V primeru letošnjega napada teh dveh bolezni, je najbolje, da pravočasno povprašamo v trgovini o razpoložljivosti odpornih sort za naslednje leto.

Magda Šturman

VABILO NA »VEČERJO NA TRAVNIKU«

Nadiške doline v mesečini, glasba in izvrstna domača hrana

Za podrobnejše informacije in rezervacijo lahko pokličete urade Kmečke zveze v Čedadu (0432 703119) ali po e-mailu kz.cedad@libero.it. V primeru slabega vremena bo "Večerja na travniku" teden kasneje in sicer 27. junija.

SREDNJE - Nadiške doline v mesečini, tradicionalne domače jedi, ki jim dajejo zelišča poseben okus, dobro vino in kmečki proizvodi ob živahni glasbi tria Etnoploč. Vse to ponuja "Večerja na travniku" (Na fotografiji prizor z lanske izvedbe), ki jo tudi letos v Srednjem prireja Kmečka zveza v sodelovanju s Trgovinsko zbornico iz Vidma in z Združenjem don Evgen Blankin. V četrtek, 20. junija, ob 20. uri, bodo ljubitelje domače kuhinje in dobre vina pogostili kuharji in kuharice go-



stiln Sale e Pepe (Srednje), Gastaldia d'Antro (Landar), Pri Škofu/Al vescovo (Podbonesec), La casa delle rondini (Duge), Da Walter (Utana). Posamezne jedi bo dopolnjevalo vino petih pridelovalcev, ki so člani Združenja Schiopettino iz Praprotnega. Ob sladkicah pa bo mogoče okusiti Picolit združenja vinogradnikov iz Savorgnana, ki letos prvič sodelujejo na tej enogastronomski pobudi. Svoje domače proizvode in pridelke pa bodo med "Večerjo na travniku" ponujali Giordano Snidaro, Silvia

Floram, Giorgio Guion, Antonella Floreancig, Gabriella Marzaro, Giuseppe Specogna, Stefania Copi in pridelovalec iz Avš pri Livku.

Potrebna je predhodna rezervacija. Večerja, ki bo v zunanjih prosotrih in stoje, stane 40 evrov. Za podrobnejše informacije in rezervacijo lahko pokličete urade Kmečke zveze v Čedadu (0432 703119) ali po e-mailu kz.cedad@libero.it. V primeru slabega vremena bo "Večerja na travniku" teden kasneje in sicer 27. junija.



V petek, 12. aprila smo šli s šolo na izlet. Bilo je grdo vreme.

Z avtobusom smo se peljali v Sežano. Ko smo izstopili je deževalo. Slišala sem, kako kaplje padajo na tla. Šli smo pod streho in pojedli malico. Moj sendvič je bil dober. Po malici smo šli v knjižnico Srečka Kosovela. V knjižnici nas je sprejela knjižničarka, Maja ki nas je pospremila v prvo nadstropje. Tam je soba za otroke in čitalnica. Na ekranu nam je pokazala slike: kako postanem član knjižnice, kje so podružnice sežanske knjižnice, in kako so knjige označene. Knjige so razvrščene po začetnici pisateljevega priimka. Potem, za olajšati iskanje, so na knjige dali nalepke-piktograme, ki kažejo, v katero vrsto spada knjiga. Na primer: fantastične knjige so označili z zmajčkom, bontonske knjige so označili s soncem... Nazadnje so nam dovolili, da si izposodimo knjige. Spodila sem si knjigo Gospodar Prstanov II. Potem nam je prebrala pravljico "Lev v knjižnici". Zgodba je bila zabavna.

Ko smo hodili proti avtobusu, se je Giorgi strgal čevlji.

Peljali smo se v Lipico. V Lipici je pihal veter in je š vedno deževalo. Tam nas je čakala gospa Viktorija in nas vodila do galerije Avgusta Černigoja. Na razstavi smo videli tehnike linoreza, grafike, olja, akvarele, tempere, kolaž, lesorez, portrete, avtoportrete in moderne umetnosti. V kotu so v stekleni omari na ogled Černigojeva oblačila, očala, čepica, barvice in čopiči.

Potem smo šli pod neko streho in pojedli kosilo. Po kosilu nam je ostalo precej časa za igranje. Ker je deževalo in je bilo vse mokro, so nam v restavraciji dali na razpolago eno sobo. Ponudili so nam tudi tople čaj. Potem nas je gospa Viki vodila do cerkve, kjer nam je povedala zgodovino Lipicanec. Na začetku so bili debeli kraški konji. Za vojno so kupili hitre konje in jih mešali z domačimi. Tako so postali Lipicanci.

Obstaja pet družin konjev: Pluto, Napolitano, Conversano, Maestoso in Singlary. Do četrtega leta živijo z mamo kot divji konji. Kobila žrebi ponoči in je breja enajst mesecev in teden dni (približno 333 dni). Po četrtem letu gredo žrebci v šolo in jih ločijo od mame.

Nato smo šli v muzej Lipikum, kjer smo videli okostja konjev. Vodička nam je povedala, da konji potrebujejo podkev, da se jim ne prehitro izrabi kopitna roževina. Izvedeli smo tudi, kdo je zaposlen v kobilarni: veterinar, kovač, konjar in jahač. Videli smo torbo z instrumenti veterinarja. Zidovi v muzeju so poslikani s konjskimi bogovi. V sobi smo si ogledali film, ki je prikazoval, kako sta se kobila in žrebec spoznala. V filmu je tudi najstarejši konj Lipicanec, ki je star 30 let, za čoveka je to 90 let.

Ko smo šli iz muzeja, smo si ogledali najstarejši hlev, kjer so žrebci, nato pa smo si ogledali še kobilice.

Pred odhodom, smo šli še na predstavo konjev. Predstava je bila zanimiva. Imela je pet delov. Peti del je bil najlepši: konji so skakali od tal na dveh nogah.

Ta izlet je bil zelo lep in zanimiv. Rada bi se še vrnila.

Matilda

Izlet u Se



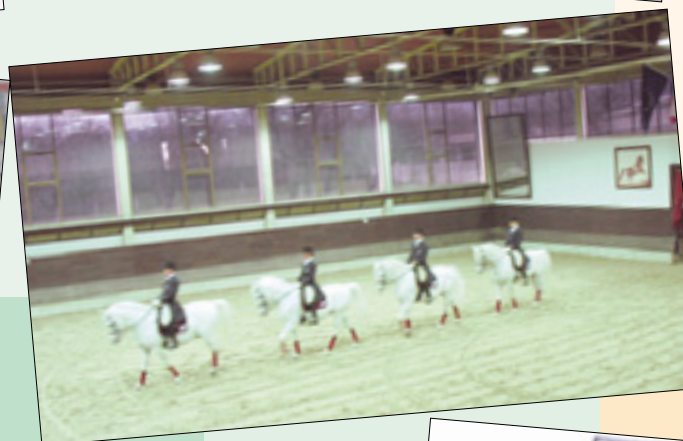
Ko smo prišli v Sežano, smo nam je pokazala vso knjižnico, tudi malo igrali.

Potem smo se odpeljali v Lipico, ne smemo preveč približati, ker ne smemo preveč približati stavu konjev, ki so plesali, ne bi konji prestrašili in z Desiree

Zjutraj smo šli v Sežano, za majhne otroke, za nas s simboli po vrsti vsebine.

Pozneje nam je knjižničarka Sposodila sem si knjigo. Tudi sodele knjige z mojo članico.

Pozneje smo šli v Lipico. V muzeju smo videli konje, jatelj Srečka Kosovela. Na razstavi smo videli konje, vencev. Razstavljeni so lipicanci. Po kosilu smo šli v muzej Lipikum. Pozneje smo šli na predstavo konjev. Nikoli videla konja, ki ska



V petek, 12. aprila smo šli na šolski izlet. Dobili smo se pri vhodu v Rižarno ob 7.45. Ko smo odpotovali, smo videlo samo hiše. Po krajšem času smo prišli na Kras in videli nekaj vasi. Peljali smo se v Sežano. Ko smo prišli, nas je šofer pustil na avtobusni postaji. Ustavili smo se za malico pod streho, ker je deževalo. Po malici smo šli v Kosovelovo knjižnico. Knjižničarka Maja nam je pokazala različne sekcije knjižnice: prostor za odrasle, za otroke, dojenčke in čitalnico. Ob posnetku nam je knjižničarka razložila, kako so razdeljene knjige. S pomočjo znakov, lažje poiščemo knjige, ki si jih želimo izposoditi. Na primer z znakom C so označene knjige za otroke od 9 do 13 let, znak M imajo mladinske knjige primerne za mladino od 13 let dalje. Knjižničarka nam je tudi povedala, da so sežanska knjižnica ima tudi podružnice v bližnjih vaseh. Potem nam je prebrala pravljico "Lev v knjižnici". Po končani pravljici smo si lahko ogledali knjižnico in si izposodili knjige.

Ko smo odšli, smo se odpeljali z avtobusom do Lipice. V Lipici nas je čakala vodička in nas pospremila na ogled Černigojeve razstave. Tam smo videli izdelke iz lesa, linoreze, grafike, olja, akvarele, tempere, kolaže, moderne slike in avtoportrete.

Po razstavi smo kosili in se igrali. Kosili smo pod streho, ker je deževalo. Po kosilu smo šli do restavracije, kjer so nam dodelili sobico in ponudili čaj. Stole in mize v sobi smo pomaknili, da smo imeli več prostora za igro.

Ob treh nas je čakala vodička Viktorija in nam povedala program ogleda. Najprej smo šli v muzej Lipikum, potem v konjušnico in nazadnje smo si ogledali še predstavo. V muzeju smo videli slike Hamiltona, posnetek in okostja prednika današnjega konja ter okostje današnjega. Še vedno je deževalo. Zato nas je vodička pospremila v cerkvico, kjer nam je povedala nekaj o konjušnici in Lipicancih. Prvi konji Lipicanci niso bili beli, ampak tudi rjavi in črni. Najstarejša konjušnica je v starem centru Lipice. Zgradili so jo leta 1750. V njej so meli konje za vojno. V hlevu smo morali biti tihi in mirni, da se nebi konji prestrašili.

Po končanem ogledu konjušnice smo šli na predstavo. Predstava je trajala petinštirideset minut in je imela pet točk.

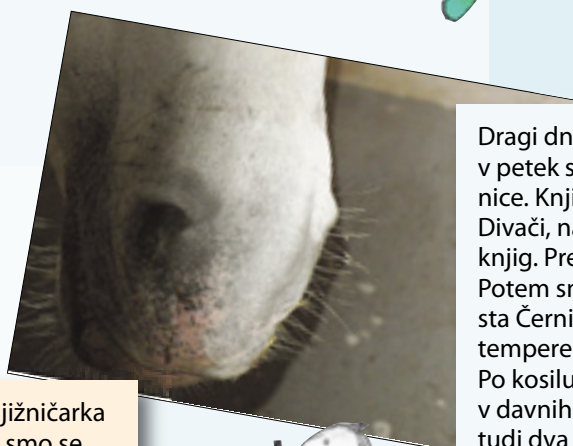
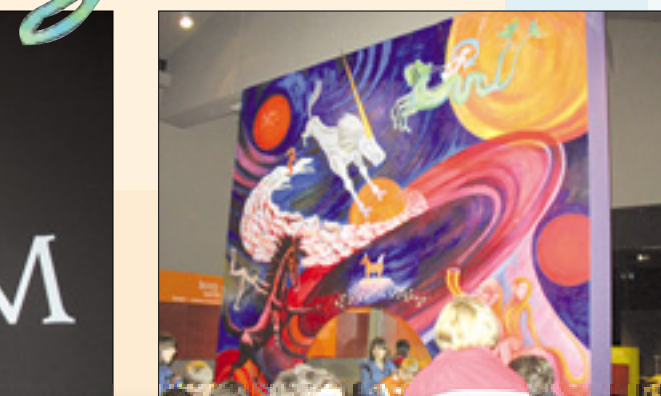
Po končani predstavi smo se z avtobusom odpeljali v Trst.

Adriana





Sežana in Lipica



Dragi dnevnik,

v petek smo šli na izlet v Sežano in Lipico. Odpeljali smo se najprej na ogled Kosovelove knjižnice. Knjižničarka nam je povedala, da sežanska knjižnica imata tudi podružnične knjižnice v Divači, na Kozini in v Komnu. Pokazala nam je piktogram s katerimi so označene razne zvrsti knjig. Prebrala nam je pravljico "Lev v knjižnici".

Potem smo z avtobusom šli v Lipico, kjer nas je čakala vodička. Vodila nas je do galerije Avgusta Černigoja. Vidli smo njegove akte, linoreze, avtoportrete, grafike, risbe, olja, akvarele in tempere.

Po kosilu nas je vodička pospremila v Muzej, kjer smo videli okostja treh konjev. Konji so živeli v davnih časih. Prvi konji so hodili s tremi prsti, ki so postali cokol. V muzeju smo si ogledali tudi dva filma o konjih. Izvedeli smo, da kobila je noseča enajst mesecev in žrebi ponoči. Žrebiček preživi prva štiri leta z mamo- kobilom. Potem ju ločijo, ker takrat je žrebe odrasel konj. V kobilarni imajo pet moških družin: Pluto, Napolitano, Conversano, Maestoso in Siglary. Vsi konji menjajp dlako dvakrat v letu. Povalijo se temni, ko odrastejo, pa jim zraste bela dlaka. Potem nas je vodička vodila na ogled kočij. Videli smo nove kočije, stare, kočije za treninge, za maratono, turistično in taxi.

Dragi dnevnik, vse mi je bilo všeč in rada bi se vrnila, vedi, ker je bilo zelo zanimivo.

Chantal

mo pomalicali. Potem smo šli v Kosovelovo knjižnico. Gospa knjižničarka nam je povedala, da sežanska knjižnica imata tudi podružnične knjižnice v Divači, na Kozini in v Komnu. Pokazala nam je piktogram s katerimi so označene razne zvrsti knjig. Prebrala nam je pravljico "Lev v knjižnici". V sobici za otroke smo se

v Lipico. Z vodičko smo si šli ogledat konje. Vodička nas je opozorila, da se moramo biti mirni in tihi, ker se konji lahko prestrašijo in zbežijo. Ogledali smo si tudi predstavo, skakali in hodili v ritmu. Vsi gledalci smo morali biti mirni in tihi, da se ne motili.

v Kosovelovo knjižnico. Takoj smo šli v prvo nadstropje. Videli smo sobo za otroke in za odrasle. Knjižničarka Maja nam je povedala, da knjige so označene s piktogrami: zabavne, fantastične, strašne...

Knjižničarka nam je prebrala zgodbo "Lev v knjižnici". Bila je zelo, zelo lepa in poučna. Tudi moje sošolke Adriana, Giorgia, Carlotta, Matilda in Chantal so si izposodile knjigo. Najlepše mi je bilo, ko nam je knjižničarka brala zgodbo. Najprej smo šli na ogled Černigojeve razstave. Avgust Černigoj je bil pri nas na razstavi smo videli tudi slike Franceta Prešerna in drugih imenitnih Slovencev. V muzeju smo videli tudi linoreze, grafike, olja, akvarele in kolaži. Nato smo šli v hlev pogledat konje. V hlevu smo videli tudi konje, ki so bili v Lipiku in v prostor s kočijami.

Potem smo šli na ogled kočij. Bila je zelo zanimiva. Najbolj všeč mi je bila zadnja točka, ker nisem mogla od tal na dveh nogah.

Rossella



V petek smo šli z avtobusom v Sežano na voden ogled Kosovelove knjižnice. Tam nas je čakala knjižničarka Maja. Pokazala nam je in razložila, kako postanemo člani knjižnice, kako so knjige spravljene na policah, kje so druge podružnice knjižnice. Nato nam je prebrala zanimivo zgodbo o levu, ki je obiskal knjižnico. Izposodila sem si tudi knjigo z Rossellino izkaznico. Izvedela sem, da knjige si izposodiš za en mesec, DVD-je pa za en teden. Izposodiš lahko tudi podaljšaš. Število knjig in DVD-jev ni omejeno. Ko smo pozdravili knjižničarko, smo šli do avtobusa in se odpeljali v Lipico.

Dokler je prišla vodička, smo nekaj pojedli. Z vodičko smo šli v stavbo, kjer je stalna Černigojeva razstava. Ogledali smo si linoreze, grafike, collage, tempere, lesoreze, akvarele, olja in avtoportrete. Ko smo šli ven je bilo mrzlo, zato smo šli v neko dvorano, v restavracijo in nas pogostili s toplim čajem. Ob treh smo šli v Muzej Lipicanca, kjer smo izvedeli veliko zanimivosti o konjih. Kobila žrebi po 11 mesecih in tednu dni. Do četrtega leta so mladiči prosti. Žrebeta gredo v šolo pri štirih letih in jih ločijo od mame. V Lipici je več družin konjev: Pluto, Napolitano, Conversano, Maestoso, Sigary.

Nazadnje smo si ogledali predstavo konjev, ki mi je bila zelo všeč. Konji so me prav presenetili. Po končani predstavi smo se zbrali pri avtobusu in odšli v Trst. Zelo sem se zabavala.

Carlotta



Poročilo zunanjega ministrstva ZDA o človekovih pravicah

Grške oblasti ne spoštujejo temeljnih pravic manjšin



Na slikah, pod naslovom turški protestni grafit v Komotini, glavnem mestu Vzhodne Trakije; spodaj desno sedež Evropskega parlamenta v Strasbourgu

Ameriško zunanje ministrstvo je pred kratkim objavilo poročilo o spoštovanju človekovih pravic v svetu za leto 2012. V tem poročilu namenja posebno pozornost Grčiji in njenemu odnosu do turške manjšine v Zahodni Trakiji; ta odnos ocenjuje kot diskriminacijo, če zlasti glede priznavanja identitete te manjšine.

Poročilo uvodoma ugotavlja, da si avtohtona turška manjšina v severovzhodni Grčiji prizadeva, da hi jo država priznala kot »manjšino« ali kot »jezikovno manjšino«, medtem, ko Grčija uradno priznava samo »muslimansko manjšino«, o kateri je govor v Lausanski mirovni pogodbi med Grčijo in Turčijo leta 1923.

Poročilo izrecno opozarja na prepoved rabe besede Turki oziroma pridevnika turški v nazivu organizacij in društev in da Grčija ne izvaja razsodb Evropskega sodišča za človekove pravice, ki je razsodilo v prid uradnih nazivov organizacij »Dom makedonske kulture« in »Zveza Turkov v Xanthiju«. Če več, nedavna razsodba grškega vrhovnega sodišča v aprilu letos potrjuje stališča Grčije in določa, da razsodba Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi s priznanjem Zveze Turkov v Xanthiju ni zavezujoča.

Ameriško zunanje ministrstvo se je obregnilo tudi ob grško zakonodajo

o elektronskih sredstvih obveščanja, ki med drugim določa, da mora biti najmanj 25 odstotkov vseh sporedov v grškem jeziku, določa pa tudi najmanjše število zaposlenih, najmanjši kapital za ustanovitev takega medija in obvezno 24-urno oddajanje. Ameriško poročilo se pri tem sklicuje na stališče predstavnika Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi OVSE, ki je že pred leti zahteval poenostavitev pogojev za elektronske medije v Grčiji, opozoril na velike težave, s katerimi se srečujejo nizkocenovne manjšinske radijske postaje, ki jim oblasti nočejo izdati dovoljenja za oddajanje ter je izrecno opozoril, da je ogrožen pluralizem medijev v Grčiji.

Poročilo tudi opozarja na vladno politiko na področju zakonodaje o družini in o državljskih pravicah z ozirom na »Muslimansko manjšino v Trakiji«. V skladu s politiko države je islamsko pravo priznано kot temelj za poroke med muslimani, ki jih lahko obhajajo muftiji, ki jih imenuje država. V poročilu opozarjajo, da je vloga žene v družini zastavljena, na kar je že opozorila tudi ameriška državna komisija za človekove pravice, ki je priporočila grški vladi, naj pristojnosti muftijev omeji na verska vprašanja in naj ne jemlje islamskega prava kot referenčne točke za pravne odnose.

Nizozemski parlament zaščitil frizijski jezik

Dobra novica prihaja tokrat iz Frizije. Poslanska zbornica, spodnji dom nizozemskega parlamenta, je odobrila zakon o frizijskem jeziku. Tiskovni predstavnik nizozemske vlade je ob tem poudaril, da gre za pomemben korak v prizadevanjih za zagotovitev Frizijcem večjih jezikovnih pravic.

Zakon o frizijskem jeziku (Wet Gebruik Friese Tal) temelji na jezikovni zakonodaji, ki so jo pred leti sprejeli v Walesu. Frizijski jezik uveljavlja v sodstvu in v javni upravi. Poleg tega zakon dokončno potrjuje obstoječi upravni sporazum o frizijskem jeziku, ki ga je frizijska provinca pred leti sklenila z osrednjo nizozemsko vlado, vendar ni bil nikoli uradno potrjen.

Upravni sporazum določa jezikovno politiko za frizijski jezik na vseh področjih, o kateri je govor v Evropski listini za regionalne ali manjšinske jezike, določa pa tudi finančni okvir, s ka-



terim bo pokrajina lahko izvajala jezikovno politiko. Čeprav zadeva novi zakon samo rabo frizijsčine v pravosodju in v javni upravi, posega s tem, da osvaja sporazum s frizijsko provinco, tudi na številne druga področja zaščite jezika. To so dosegli predvsem z intenzivnim delom uprave frizijske province, ki je že dolga leta steber vseh prizadevanj za uveljavljanje frizijsčine.

Zakon je prejšnji teden odobrila poslanska zbornica in sedaj ga mora potrditi še senat. V Friziji so prepričani, da se bo to godilo v kratkem in bo zakon začel veljati z januarjem prihodnjega leta.

Francija bo uvedla dvojezični pouk za svoje manjšine

Francoski parlament je prejšnji teden sprejel zelo pomemben popravek k zakonu o šolstvu, ki dopušča dvojezično šolanje, torej šole, kjer poleg v francoščini poteka pouk v enem od regionalnih jezikov. S to besedo namreč Francozi imenujejo manjšinske jezike, to je predvsem bretonščino, okcitanščino, baskovščino, katalonščino in alzaško nemščino. Francija manjšin ne priznava, francoska ustava določa, da je francoščina »jezik republike«, to določilo pa so v 90. letih prejšnjega stoletja sprejeli z namenom, da zajezijo prodiranje angleščine, dejansko pa je začela država ta člen uporabljati za obnemogocanje zaščite manjšinskih jezikov.

Sedaj pa je zakon o šolstvu prvič v zgodovini Francije priznal »regionalnim jezikom« pravico do izobraževanja. Gre za dvojezične šole, zakon pa določa, da morajo šolske oblasti obvestiti družine, da obstaja možnost dvojezičnega pouka.

Takih določil v francoski zakonodaji še ni bilo; nekatere manjšine so sa-

me organizirale (in plačale) zasebne šole, ki so dosegle tudi priznanje sprječeval, vendar je nad njimi vedno kot Damoklejev meč lebdela restriktivna državna zakonodaja.

Novo besedilo govori o jezikih, ki so sestavni del izročila Francije in na njihov pouk v regijah, kjer so ti jeziki v rabi. Nadalje besedilo določa, da je pouk teh jezikov dovoljen v vseh razredih na osnovi sporazuma med državo in krajevnimi skupnostmi. Starši se bodo lahko prostovoljno odločili o vpisu svojih otrok k pouku manjšinskih jezikov, predvideni pa sta dve obliki: samo pouk jezika manjšin kot predmeta in pravi dvojezični pouk, kjer bo poučevanje vseh predmetov potekalo v obeh jezikih. In tu je še določilo, da morajo biti družine seznanjene s temi možnostmi. Končno pa zakon dovoljuje učiteljem nižjih razredov, da uporabljajo besede v teh jezikih, kadar ocenijo, da je to potrebno za pravilno razlago vsebin v razredu.



Tudi dnevniki jezikovnih manjšin v kampanji Evropskega parlamenta

Z današnjim dnevom uvajamo v Primorskem dnevniku novo rubriko, ki bo bralce in obiskovalce naše spletne strani spremljala leto dni, do konca maja prihodnjega leta. Uvajamo jo v okviru programa CITOYEN, s katerim želi Evropski parlament opozoriti javnost na svoje dejavnosti in prepričati državljane držav članic Evropske unije, naj se udeležijo volitev evropskega parlamenta, ki bodo 5. junija 2014. S tem programom želi Evropski parlament nadomestiti del kampanje, s katero je ob vsakih evropskih volitvah opozoril nase in na pomen udeležbe na evropskih volitvah. Tokrat bo kampanja bolj fleksibilna, udeležencem projekta je prepuščena večja svoboda izbire z namenom, da svojemu občinstvu predstavijo tiste tematike, ki so za specifično občinstvo najzanimivejše.

Zveza manjšinskih dnevnikov v Evropi MIDAS je prijavila projekt z namenom, da opozori javnost še zlasti na tiste dejavnosti Evropskega parlamenta, ki so najzanimivejše za evropsko problematiko. K projektu je pristopilo 7 dnevnikov iz 6 držav (Italije, Nemčije, Romunije, Finske, Madžarske in Katalonije), projekt pa koordinira Evropska akademija iz Bocna, kjer je tudi osrednja pisarna združenja Midas. Projekt bo stal 130.000 evrov, od katerih zagotavlja Evropski parlament 70 odstotkov, 30 odstotkov pa posamezni udeleženci, predvsem v obliki novinarskega dela.

Namen tega projekta je, da manjšinski dnevnik seznanijo svoje bralce z delom, ki ga je Evropski parlament v teh 40 letih (prvič je bil namreč izvoljen leta 1974) opravil v korist jezikovnih in narodnih manjšin, pa tudi na področju človekovih pravic, enakopravnosti, večjezičnosti in večkulturnosti v Evropi. V zapisih bo tako govor o teh 40 letih zgodovine Evropskega parlamenta, o dokumentih, ki jih je ta skupščina sprejela v korist manjšin, seveda pa tudi o perspektivah za prihodnji mandat. O tem bodo govorili tudi evropski poslanci; program sicer ni namenjen izrecni volilni kampanji, vendar seveda omogoča sedanjim poslancem, da povejo svoje mnenje in da volivce seznanijo z delom, ki so ga opravili.

Članki, ki jih boste brali v tej rubriki, želijo torej predstaviti nekaj ključnih okoliščin z namenom, da volivce prepričajo, da je smiselno, da se udeležijo evropskih volitev.

Leta 1974 so bile volitve Evropskega parlamenta nekaj zelo pomembnega; ljudje so o tej skupščini odločali prvič in zato je naravno, da je vladalo zanje precejšnje zanimanje. S časom je to zanimanje upadlo, tudi glede na dejstvo, da so države članice puščale evropskemu parlamentu sorazmerno malo resničnih pristojnosti. V zadnjih letih pa te pristojnosti naraščajo. Tako je za prihodnje leto predvidena tudi novost, da bodo državljani posredno volili predsednika Evropske komisije. Tega imena sicer verjetno ne bo na glasovnici, evropske stranke pa bodo svoje kandidate za predsednika komisije predstavile pred volitvami in volivci bodo torej tokrat res izbirali. To je pomembna novost, ki daje evropskim volitvam drugačen, visoko političen pomen.

Sicer pa te novosti temeljijo na

dejstvu, da je evroskeptikov čedalje več in da je zaradi hude gospodarske in finančne krize zavezanost evropskim načelom med prebivalstvom v zadnjih letih upadla. Iz prepričanja, da za Evropo, ki šteje v sedanji povezavi komaj nekaj več kot 500 milijonov ljudi, ni druge poti kot skupno gospodarsko načrtovanje, pa tudi, da mora Evropske unija ostati jedro uveljavljanja človekovih pravic in demokratičnih svobod, so se velike evropske politične stranke odločile, da namenijo Evropskemu parlamentu posebno pozornost, ker gre za edino neposredno izvoljeno telo na ravni celine. Program Citojen je eden izmed ukrepov, ki so jih sprejeli s tem ciljem. Dejstvo, da so v ta program vključili tudi dnevnike, ki izhajajo v manjšinskih jezikih, kaže na pozornost, ki jo želi v času priprav na volitve Evropski parlament nameniti tudi manjšim skupnostim, tistim, ki s svojimi maloštevilnimi glasovi ne bodo odločale o zmagi na volitvah, ampak predstavljajo izseke družbe, ki so bili dolga leta zapostavljeni.





Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 356320
faks 0481 356329
gorica@primorski.eu



Primorski
dnevnik

GORICA-NOVA GORICA - Uspešna čezmejna krvodajalska akcija na skupnem trgu

Demografski padec ogroža krvodajalstvo



Darovanje krvi
med včerajšnje
čezmejno akcijo

BUMBACA

»Na Goriškem je krvodajalstvo zelo razvito in v zadnjih letih nismo beležili posebnega upada števila darovanj. Krize krvodajalstva v tem trenutku v Gorici ni, skrbi pa nas prihodnost. Mladih, ki se približajo krvodajalstvu, je namreč manj kot nekoč, brez generacijske zamenjave pa tvegamo, da se bomo v bodočnosti ponovno soočili s pomanjkanjem krvi. Problem ni v tem, da bi mladini primanjkovalo človekoljubnega čuta: grožnja je predvsem demografski padec.« Tako pravi Marco Fonzar, podpredsednik goriškega združenja krvodajalcev »Remo Uria Mulloni«, ki je včeraj na skupnem trgu obeh Goric pridobil tretji čezmejni praznik krvodajalstva. Soorganizator pobude, ki poteka po pokroviteljstvu predsednika republike in - po novem - tudi Evropskega parlamenta, je območno združenje Rdečega križa Nova Gorica, sodelujejo pa tudi goriško medobčinsko združenje prostovoljnih krvodajalcev, transfuzijski oddelek goriškega zdravstvenega podjetja in druge ustanove.

Kot v minulih letih je na Trgu Transalpina delovala krvodajalska postaja. Kri je darovalo 31 slovenskih in italijanskih državljanov: med njimi sta bila tudi goriška pokrajinska odbornica Bianca Della Pietra in deželni svetnik Rodolfo Ziberna. »Pobuda, ki poteka na skupnem trgu, ki ga je nekoč delila meja, ima simbolni pomen. Človekoljubje ne pozna pregrad in ideologije,« pravi Fonzar, ob katerem so prisotne pozdravili goriška prefektinja Maria Augusta Marosiu, goriški podžupan Roberto Sartori, predsednik goriške medobčinske zveze krvodajalcev Feliciano Medeot, koordinator deželnega transfuzijskega oddelka Vincenzo De Angelis in Dušan Ambrožič, predsednik Območnega združenja Rdečega križa Nova Gorica. »Tam, kjer se je med vojno prelivala kri, jo danes darujemo,« je povedal Ambrožič. Delovanje krvodajalske postaje, kjer so pomoč krvodajalcem nudili predstavniki transfuzijskih oddelkov iz Gorice, Nove Gorice in Ljubljane, so spremljale druge pobude. Nastopili so člani folklorne skupine Danzerini di Lucinico in krminski pihalni orkester; prvič pa so v program čezmejne krvodajalske akcije vključili tudi prireditev »Gorica in Nova Gorica s kolesom«, pri kateri je sodelovalo okrog 100 kolesarjev. Na trgu so imela svojo stojnico številna združenja prostovoljcev, prisotni pa so bili tudi nekateri predstavniki združenj krvodajalcev iz Doberdoba in Sovodnje.

Vsako leto se prireditve udeležuje predsednik doberdobskih krvodajalcev Aldo Jarc, ki je izpostavil, da v Doberdolu v zadnjih letih beležijo porast števila krvodajalk in krvodajalcev, med katerimi so tudi mladi. »Z razliko od nekaterih drugih sekcij pri nas ni upada,« pravi Jarc, ki pa je kritičen do zdravstvenega podjetja, ki je v zadnjih letih v okviru varčevalnih ukrepov okrnilo storitve, do katerih so imeli krvodajalci pravico. »Nekoč smo imeli krvodajalci ob vsakem darovanju pravico do brezplačnih krvnih analiz, zdaj pa le enkrat letno. Na ta način seveda ne spodbujajo ljudi k darovanju,« pravi Jarc, istega mnenja pa je tudi Štefan Tomšič, predsednik sovojenjske sekcije, kjer imajo okrog 200 aktivnih krvodajalcev. »Leto 2011 je bilo po številu darovanj rekordno, lani pa smo imeli rahel upad. Velike krize ne beležimo, pogrešamo pa mlade pod 30. letom,« je povedal Tomšič.

TRŽIČ - Zbirajo sredstva za novo napravo

Rak na danki vse bolj razširjen

Tržiški odbor za zdravstveno preventivo CPS si že dalj časa prizadeva, da bi nabavil posebno napravo za rektoskopijo in pa kolo-noskopijo, ki stane 65 tisoč evrov. Goriško zdravstveno podjetje se je že aktiviralo in vsaj delno finančno pomoč poiskalo pri Fundaciji Goriške hranilnice, ki bi lahko krila polovico te vsote. Ostalo pa je torej treba poiskati drugje. Doslej so člani odbora že priredili nekaj srečanj in ogledov gledaliških predstav, na katerih so zbrali 6.213 evrov. Podobni gledališki pobudi pa naj bi zaživel tudi 26. junija in 2. julija v avditoriju gledališča Marin v Gradežu, medtem ko je 20. junija ob 17.30 v avditoriju tržiške bolnišnice San Polo napovedano srečanje o raku debelega črevesa in danke.

Rak debelega črevesa in danke je na Goriškem žal vse bolj razširjen in je med najpogostejšimi vzroki smrti, tako med moškimi kot ženskami, opozarja direktor kirurške enote tržiške bolnišnice Alessandro Balani. V zgodnjem obdobju pa je tako kot vsa ostala rakasta obolenja ozdravljiva bolezen. Ravno zaradi tega spodbujajo zdravniki ljudi naj opravijo onkološki pregled oz. t.i. »screening« tudi ob neznačilnih znakih. Ta rak namreč v začetni fazi ne daje značilnih simptomov, ni ga začutili ali

prepoznati, zato ga mnogi imenujejo tudi tihi rak. Zaradi tega prihajajo ljudje navadno k zdravniku prepozno in zdravljenje ni vedno uspešno. Dežela Furlanija-Juljska krajina je že pred leti uvedla tovrstni pregled za populacijo med 50. in 70. letom starosti, ki predvideva preverjanje prisotnosti krvi v blatu in posledično morebitno kolonoskopijo. Po podatkih, s katerimi je postregel Balani, so leta 2009 v Trziču na pregled povabili 1600 oseb, odzvalo pa se jih je le 50 odstotkov; to število pa se je lani dvignilo na 65 odstotkov. Opozoriti velja, da so lani zdravniki pri 30 odstotkih pregledanih oseb našli sledi krvi v blatu in izrastke oz. t.i. polipe ali predrakave spremembe, ki se lahko razvijejo v raka; pri 20 osebah pa so zasledili žal raka.

Kolonoskopija prav gotovo ne velja za enega izmed najprijetnejših pregledov, zdravniki pa opozarjajo, da lahko kakovostni in sodobni tehnološki pripomočki veliko pripomorejo k boljšemu izvedenju pregleda. Kdor bi rad prispeval pri nakupu posebne naprave za opravljanje tovrstnih pregledov, lahko svojo denarno pomoč nakaže na račun Združne banke Štancan in Vileš - IBAN IT46 Z088 7764 6600 0000 0334 644, na naslov »Prevenzione Sanitaria ospedale San Polo«.

TRŽIČ - Bolnišnica

V centru za dializo se bodo zdravili tudi bolniki s Krasa

V tržiški bolnišnici bodo v sredo, 19. junija, uradno predali namenu obnove, pravzaprav razširjen oddelek za nefrologijo in dializo. Sedanjim dvajstim bolniškim posteljam so dodali novih šest, saj je potreba po tovrstnih zdravstvenih storitvah vse večja. Sporazum med tržiškim in goriškim zdravstvenim podjetjem ter tržiškim bolnišnično-univerzitetnim podjetjem predvideva namreč, da se bolniki z ledvično odpovedjo s tržiškega Krasa zdravijo v tržiškem centru za dializo, do katerega se veliko prej pripeljejo kot pa do tržiške glavne oz. katarinske bolnišnice; pomnožitev števila ležišč pa bo nedvomno koristila tudi bolnikom z Goriškega.

Dela so v glavnem zaobjela prtilične prostore oddelka A tržiške bolnišnice, kjer so razširili obstoječe prostore oddelka za nefrologijo in dializo. Poskrbeli so za ureditev novih 6 ležišč, tako da razpolaga oddelek sedaj z 18 bolniškimi posteljami. Hkrati so uredili tudi dve ambulanti, zdravniško sobico, čakalnico, slačilnico za osebje, vhod za bolnike s slačilnico in kopalnico, sobo za počitek, shrambo za čisto perilo in eno za umazano ter sobo za tehnične pripomočke. Seveda so poskrbeli za namestitev novih oken, ki zagotavljajo toplotno in zvočno zaščito, obnovili sistem klimatizacije in ogrevanja, posodobili in razširili sistem razsvetljave, namestili so novo opremo, preverili delovanje protipožarnega sistema ter obnovili talne obloge, spuščene stropne in seveda osvežili barvo sten. Tržiški oddelek za dializo se lahko ponaša z naj-sodobnejšo dializno tehnologijo.

Dela, ki so se začela 31. decembra lani, so se zaključila 15. maja: trajala so natanko 132 dni, se pravi toliko, kolikor jih je bilo predvidenih. Delovanje centra je bilo prekinjeno le za štiri tedne, tako da so se v tem času bolniki morali odpeljati na dializo v goriško bolnišnico. Skupno so obnovitvena dela zahtevala 720 tisoč evrov, pri čemer velja opozoriti, da so prihranili celotno 35 tisoč evrov, ki jih je prvotni projekt predvideval.

DOBERDOB - Obračun za leto 2012

Na zeleni veji

Lansko leto zaključili z upravnim presežkom 73.223 evrov

Doberdobska občina je lansko leto zaključila z upravnim presežkom 73.223 evrov. Če se nekoliko pogledimo v ta podatek, izhaja, da temelji presežek na dveh postavkah, in sicer na upravljanju ostankov vrednih 97.948 evrov, in na upravljanju pristojnosti za leto 2012, kjer pa beležijo izgubo v vsoti 24.724 evrov. Vzroke tega negativnega upravljanja pristojnosti za leto 2012 gre iskati predvsem v nižjih prihodkih dodatnega davka na dohodke Irpef. Doslej so namreč vsako leto beležili pri postavitvi pozitivnega predznaka: 25.656 evrov leta 2009, 16.604 evrov leta 2010 oz. celo 53.037 evrov leta 2011.

Dejansko izhaja torej presežek iz dobrega upravljanja z ostanki. V končno vsoto 97.948 evra je vključen tudi neuporabljeni upravni presežek iz leta 2011, se pravi 19.943,18 evra, razlika pa je vsekakor pozitivna: 78.005,52 evra; aktivnih ostankov je 535,48 evra, medtem ko je pasivnih

77.470,04 evra. Pasivni ostanki izhajajo v glavnem iz stroškov za osebje (7.979 evrov), iz nujenja uslug, se pravi urbanistika, javna razsvetljava, tehnični urad, javno tajništvo (24.338 evrov), iz transferjev - urbanistika in šolska pomoč (19.448 evrov) ter drugih manjših zneskov (za skupnih 2.419 evrov). Črtani so bili ostanki namenjeni investicijam (načrtovanje in ceste), ki so bili financirani z lastnimi sredstvi v znesku 23.286 evrov. Opozoriti velja, da so omejili stroške za osebje, saj je na podlagi deželnega finančnega zakona iz leta 2009, in sicer 12. člena deželnega zakona št.17 z dne 30. decembra 2008 predvideno, da celotni strošek osebja v letu 2012 ne sme preseči tistega iz leta 2010.

Obračun je občinski svet odobril na zasedanju v sredo, 5. junija, brez večjih težav. Pri tem naj dodamo, da je večina v občinskem svetu dokumenta podprla, medtem ko so se svetniki opozicije vzdržali.



Park fundacije Coronini Kromberg - Drev. XX. Septembra 14 - GORICA
Petek, 21. junija 2013

Program:

od 19.30 dalje NAZDRAVIMO POLETJU - Enogastronomski dogodek
V organizaciji Združenja proizvajalcev rebule Oslavije
Predstavijo se šest kleti in domači gostinci

ob 21. uri KONCERT

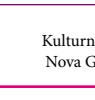
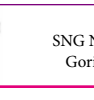
Informacije in prodaja vstopnic
Kulturni center Lojze Bratuž tel. 0039 0481 531445 kcl.bratuz@libero.it
Kulturni dom tel. 0039 0481 33288 info@kulturnidom.it

V primeru slabega vremena bo prireditev v Kulturnem centru Lojze Bratuž

Organizatorji:



V sodelovanju:





GORICA - V okviru Snovanj koncert pianista Mirana Devetaka

Glasbeni poklon iz srca za človeka, ki je bil srce

Goriški pianist Miran Devetak - drugi diplomant v zgodovini Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, se je po skorajda dvajsetih letih vrnil na goriški oder. Klavirski recital posvečen spominu preminulega ravnatelja Silvana Kerševana je le eden iz niza v organizaciji centra Emil Komel ob prvi obletnici smrti te posebne in nepozabne osebnosti, ki je krojila več desetletij glasbeno življenje na tem področju.

Miran Devetak je pričel svojo glasbeno pot na centru Emil Komel in spomini na tisti čas so prepojeni z lepimi občutki in toplino, kot ju je doživljal še kot nadobudni mladi glasbenik. Pozornost, ki so mu jo posvečali profesorji, je bila edinstvena. Izobraževanje ga je popeljalo v tujino, tam pa je bil soočen z drugačnim življenjem, veliko bolj trdim in hladnim. Srečal pa je veliko novih prijateljev in glasbenikov, ki so mu pomagali, ga navdihovali, ustvarjalno spodbujali. Posebno mesto pa seveda imajo vsi njegovi profesorji, pri katerih je poglobljal znanje na študijih v Franciji, Belgiji, Nemčiji in seveda Sloveniji ter Italiji. Ob profesorici Heleni Plesničar, ki je skrbela za njegov glasbeni razvoj, zasedata posebno mesto tudi profesorica Marija Šaver in njen sin, pianist Benjamin Šaver, kateri mu je pri dvanajstih letih približal svet klavirja, da ga je vzljubil in nikdar zapustil.

Miranu Devetaku se je v Franciji uspelo zaposliti na državni šoli v Sarcellesu, kar se morda sliši samoumevno, pa vendarle ni. Francoska družba je elitistična, zaprta in rezervirana za svoje »zvezde«. Pianist ima za seboj vrsto koncertov v Franciji, Španiji, na Portugalskem in portugalskih otoških kolonijah (Azori, Antili). V Evropi je odmeven njegov projekt, ki nastaja v sodelovanju s slikarjem Manuelom D'Olivaresom »Meteorologija za klavir«, s katerim bo v tem letu krenil tudi izven evropskih meja. Življenjski dosežki so zveneči. Njegov klavirski koncert v Palači Attems Petzenstein pa je vse njegove odlike potrdil.

Večer v okviru cikla Snovanja je bil posvečen spominu na Silvana Kerševana. Izbor skladb je na svoj način podčrtal ravnateljstvo značaj kot ga je doživljal in ohranil v spominu pianist, zrcalil pa je tudi življenjsko izkušnjo pianista. Tako se je koncertni program delil na dva dela: prvi je bil posvečen Italiji, drugi Franciji. V prvem delu je Miran Devetak predstavil šest odlomkov iz Lisztove klavirske trilogije Leta romanja, ki opisujejo popotovanje po Italiji, kjer se je skladatelj med drugim navdihoval in navduševal pri umetninah renesančnih slikarjev Rafaela in Michelangela. To je zahtevna glasba tako za poslušalce kot tudi interpreti. Liszt je ponudil v svojih delih veliko mest, ki so izrazito ponašale posameznikov boj s samim seboj, svojo nizkotno platjo in željo po očiščenju. Trenutki odrešenja se kot zarez zasvetijo v gmoti izredno virtuoznega glasbenega gradiva, ki pri poslušalcu in pianistu terja kontinuirano zbranost. Interpretacija Mirana Devetaka je bila tako kot sama glasba: brez-kompromisna. Odlikovale so jo neizumetničeno fraziranje, čiste linije brez čustvenega niansiranja, ki bi pri poslušalcih spodbudile nežna občutenja, odklon od plehklega šarma in objektivnega odmika prevelikemu osebnemu vpletanju v izvedbo - Miran Devetak je glasbo Liszta izrazil z vsej njeni virtuozni veličini. Povedno najmočnejša je bila Fantasia quasi Sonata »Branje Danteja«, ki je zazvenela kot mogočna, dramatična medi-

tacija, metafizično sporočilo o človekovem elementarnem eksistencialnem vprašanju. Glasba na Petrarrove sonete je izzvenela bolj lirčno, prepredena z vsakodnevnimi vzdusi, kot sta hrepenenje in otožnost. Miran Devetak je z Lisztom pokazal izredno interpretativno in duhovno moč.

V drugem delu so dela francoskih skladateljev Gabirela Faureja, Olivierja Messiaena in Claudea Debussyja - pomembnih ustvarjalcev francoskega 20. stoletja, ki so vsak na svoj način zaznamovali samosvojo glasbeno govorico, nekoliko razrahljali poglobljena filozofska razmišljanja Lisztovih umetnin. Prav Faurejev Nocturno je pianist izvajal dan pred smrtjo ravnatelja Silvana Kerševana in s tem nekako začrtal spomin nanj, kot je nato storil z mogočno glasbo in samo igro. To je bil poklon iz srca za človeka, ki je bil srce.

Metka Sulič



Pianist Miran Devetak (zgoraj); udeleženci koncerta (desno)

BUMBACA



JAMLJE - Prihodnjo soboto četrty memorial Martina se bodo spomnili s košarkarskim turnirjem



S tretjega memoriala Martin Semolič

Kremenjakovci pripravljajo novo pobudo: v soboto, 23. junija, bodo izvedli četrty turnir v spomin na Martina Semoliča. Skoraj osemnajstletni fant se je pred desetimi leti ponesrečil in izgubil življenje na cesti skoraj blizu doma. Ker je bil tudi sam košarkar, se ga bodo spomnili s košarkarskim turnirjem, ki ga bodo izvedli s pomočjo bivšega Kremenjakovega predsednika, Marka Kojanca.

Na jamelskem igrišču ob venčnemskem kulturnem središču se

bodo borile za zmago štiri ekipe under 19: Jadran, Bor, Breg in Goriziana. Pričetek bo ob 15. uri. Ob koncu, približno ob 21. uri, bosta potekali nagrajevanje in seveda pogostitev igralcev. Tudi za gledalce in navijače bo poskrbljena jedača in pijača. Po turnirju se bodo vsi prisotni, igralci, gledalci in Kremenjakovci podali k Bufetu, kjer bodo prižgali svetloivanski kres. Tu se bodo še vsi posladkali v veseli družbi. Ob deževnem vremenu Kremenjakovci turnirja ne bodo izvedli.

GORICA - Nacini V forum Slovencev v SEL hočejo privabiti nove člane

»Delovanje hočemo okrepiti in v stranko vključiti nove ljudi.« Tako pravi Damjan Nacini, ki je bil pred nekaj tedni imenovan na pokrajinskega koordinatorskega foruma Slovencev v stranki Svoboda, ekologija, levica (SEL). »V kratkem bomo skupaj z deželnim koordinatorskim forumom Davidom Pericem priredili tri informativna srečanja, in sicer v Špetru v Benečiji, v Gorici in Zgoniku, da bi ljudem predstavili našo stranko,« pravi Nacini in pojasnjuje, da se približno desetina članov goriškega foruma precej redno srečuje na strankinem sedežu v Ulici Bellinzona v Gorici. Po treh predstavitvenih srečanjih pri goriškem forumu načrtujejo organizacijo soočenja o slovenskem šolstvu v Italiji, ki mu je treba po mnenju Nacinija posvetiti izredno pozornost, saj je ravno od šol v veliki meri odvisna prihodnost slovenske narodne skupnosti na Goriškem, Tržaškem in Videmskem.

Damjan Nacini je po rodu iz Dola, vendar stanuje v Gorici. Star je 42 let; po poklicu je gasilec, aktiven je tudi v sindikatu CGIL.



Damjan Nacini

Pohod na Triglav in izlet na Pokljuko

Sekcija VZPI-ANPI z Vrha in občina Sovodnje prirejata enodnevni izlet na Pokljuko v soboto, 13. julija, kjer bo preko 2000 ljudi pričakovalo udeležence spominskega pohoda na Triglav. Teh je vsako leto preko 600 in med njimi bo tudi 20 Vrhovcev in Goričanov. Po končanem kulturnem programu bo še postanek v Kranju, kjer si bodo izletniki ogledali votline pod mestom, ki so bile med drugo svetovno vojno zaklonišča. Avtobus bo odpeljal iz Doberdoba ob 6.30, nato bo vozil skozi Vrh, Sovodnje, Štandrež, Podgoro in dalje. Vpisujejo Damjan Vižintin (tel. 349-8249237), Gianluca Berlot (tel. 335-6617460) in Saverij Rožič (tel. 0481-390688) do nedelje, 30. junija.

Brez slovenske maše

V cerkvi na Subidi letos poleti ne bo slovenske maše. Vzrok boleče, a neizogibne odločitve, je pomanjkanje duhovniških poklicev, ki je za slovensko bogoslužje na Goriškem čedalje hujši problem. Števerjanski župnik Mirko Butkovič, ki je že kot vikar v Krmini skrbel za Slovence na Krminskem in je vsako nedeljo maševal v cerkvi Svetege križa, bo do prvega septembra odsoten, trenutno pa ni nikogar, ki bi ga lahko nadomeščal. Zadnje slovensko mašo je v duhovnem centru Slovencev na Krminskem daroval duhovnik Karel Bolčina, štandreški župnik, ki mu je nadškof Carlo Roberto Maria Redaelli zaupal tudi nalogo, da nadomešča Butkoviča na mestu župniškega administratorja v Števerjanu.

Občinski praznik v Sovodnjah

V Sovodnjah se bo danes nadaljeval občinski praznik. Ob 18.30 bo v Kulturnem domu slavnostna seja občinskega sveta. Ob govoru županje Alenke Florenin bodo podeljena priznanja zaslužnim občanom, nagrajeni pa bodo tudi razstavljalci vina, olja, medu, kruha in gubance. Učencema sovođenjske in vrhovske šole, ki sta se najbolje odrezala na natečaju prometne vzgoje, bodo izročili kolesi, polnoletnikom pa bodo poklonili ustavo. Kulturni program bodo oblikovali gojenci SCGV Komel in goriške Glasbene matice. Program se bo nadaljeval na Peči, kjer bo popoldne nogometni turnir cicibanov. Ob 18. uri bodo nagradili udeležence likovne delavnice in turnirja, ob 20. uri bo nastop kotalkarjev in plesalcev društva Vipava. Večer bo sklenil ples s skupino Arena.

Od jutri Štabeach

Kulturno društvo Oton Župančič iz Štandreža prireja 22. moški in ženski nogometni turnir »Štabeach 2013« na cementnem igrišču kulturnega doma Budal v Štandrežu. Turnir se bo začel jutri in se zaključil 29. junija. Tekme se bodo zvrstile med 18. in 23. uro; informacije po tel. 329-0913340 (Maja Peterin).

V Ronkah o ženskah

V okviru niza »Il giardino degli incontri-Srečanja v parku« bo v torek, 18. junija, ob 18. uri na trgu pred knjižnico v Ronkah predstavitev knjige »Se tutte le donne« Laile Wadia. Srečanje, ki se ga bo udeležila novinarka Arianna Boria, bo vodila Margherita Reguitti. Na ogled bodo fotografije Donata La Groie in Massimiliana Leopardija, za popestritev bo poskrbel plesna šola Cenacolo Arabesque.

11. Dan ekonomije

V palači De Bassa v Gorici bo jutri potekal 11. Dan ekonomije, ki ga prireajo Trgovinske zbornice FJK. Ob 11. uri bo v dvorani Verdi spregovoril Giovanni Da Pozzo, predsednik deželne zveze Unioncamere, nato pa se bo z mladimi podjetniki pogovarjal odgovorni urednik dnevnika Il Piccolo Paolo Possamai. Pred razpravo bo udeležence nagovoril podpredsednik dežele Sergio Bolzonello.



GABRJE - Sto let društva in trideset let pevskega zbora

Trdni kot Skala, jubilej kulture in petja

To, da stoletnice ali tridesetletnice kakršnekoli dejavnosti ne vsebujejo patetike, je lepo doživetje. Takšno je bilo v petek zvečer na sedežu kulturnega društva Skala v Gabrjah, kjer so pripravili prireditev v počastitev treh desetletij delovanja pevskega zbora in sto let društvenega življenja. Slednja obletnica je dejansko potekala že pred štirimi leti, a zasnova za proslavo se je iz vrste vzrokov zavlekla do letošnje pomladi. Ker je ob tej priliki izšla tudi knjiga z dokumentacijo vseh mogočih dejavnosti, je zamik pač opravičljiv.

Na večeru so sodelovali pevski zbor Skala pod taktirko Zulejke Devetak, recitatorki Katerina Citter in Romina Cijan, člana društvenega odbora Robert Juren, ki je knjigi napisal tudi uvodne misli, in Mauro Juren, harmonikar Nanut Tomaž, nekdanje pevovodkinje, povabljeni gostje s pozdravi in voščili ter okrog devetdeset poslušalcev. Slednji so poleg krajanov prišli od vsepovsod: iz Števerjana in Podgore, iz Sovodenj in Doberdoba, iz sosednje Rupe in iz Renč...

Osrednja in najdaljša točka je bila predstavitev nove knjige z naslovom »Trdni kot skala«, kar se v Gabrjah ne nanaša na neko anonimno kraško skalo, kakršnih je nešteto nad vasjo, temveč jo predstavlja v skupni zavesti krajevni spomenik: ogromen apnenčast monolit, ki kot nekakšen menhir bdi nad vasjo. Pred leti so ga pridričali do mesta, kjer sedaj spominja na medvojni upor. Seveda je knjigo predstavil sam avtor Vili Prinčič, ki okroglo desetletje poje v gabrskem zboru kljub temu, da prebiva na desnem bregu Soče, Gabrje pa so tik Vipave.

Med predstavitvijo publikacije, o kateri bomo v prihodnosti še kaj objavili, je na zidnem platnu pokazal del posnetkov, ki so v njej prikazani. Široko pahljajočo dogodkov je vsebinsko in časovno razgrnil pred gledalce: začetke dejavnosti, izlete, gostovanja, tekmovalna v košnji in malem nogometu, pustne vozove, nastope na Sardiniji, Kranju, Škofji Loki, Wellsu... spuste po Vipavi, predstavitev knjig, pobude pod skupnim naslovom »Da ne bi pozabili«, Koncerte na borjaču, Primorsko



Moški pevski zbor Skala med petkovim večerom

poje, miklavževanja, postavljanje mlajša, Prešernove proslave, pohode, umetniške razstave... Na koncu prikaza je ploskanje prisotnih izražalo zadovoljstvo nad vsemi dejavnostmi in nad dejstvom, da so sedaj za vselej zbrane na enem mestu v knjigi, ki jo je tiskala Grafica Goriziana, izdalo pa samo društvo.

Po kulturnem sporedu v dveh pevskih sklopih, v okviru katerih je najbolj prisrčno izpadla nekakšna zdravica s trkanjem vinskih kozarcev - Prešernovo Zdravljico so zapeli prav na koncu (kako to, da nihče ne vstane ob poslušanju slovenske državne himne?) - so nastopili s pozdravi in voščili številni gostje. Županja Alenka Florenin je v imenu uprave in posebej odbornice za kulturo Vesne Primožič podčrtala in pohvalila društveno skrb za srčno kulturo in za krajevni zdrav ponos; izročila je spominsko plaketo. Vesna Tomšič je posegla dvakrat: v imenu Zveze slovenskih kulturnih društev in v vlogi pokrajinske odbornice. Opozorila je na pojav relativno majhne krajevske skupnosti (v Gabrjah živi okrog 140 prebivalcev), ki je sposob-

na sveže ustvarjalnosti, in nagradila društvo s plaketo. Walter Bandelj je pozdravil za SSO, organizacijo, ki jo kot pokrajinski predsednik zastopa. Sledili so zastopniki in zastopnice društev iz Jamelj, Rupe, Boršta, Sovodenj, Doberdoba. Med predstavniki slovenskega javnega življenja sta bila

prisotna tudi Julijan Čavdek in Livio Semolič.

Priznanja so prejeli sedanji pevci in pet pevovodkinj, izvod knjige pa vsi prisotni nekdanji pevci (12) in gostje. V prvem nadstropju društvenega se-deža je sledilo množično druženje nastopajočih in obiskovalcev. (a.r.)

GORIŠKA BRDA - Gostinstvo in turizem

Parada češnjevih jedi

Briški gostinci se povezujejo, da bi privabili nove goste - Češnjam bo sledil goriški radič

Zamisel, da se nekateri gostinci iz Goriških Brd letos povežejo in skupaj pripravijo ter promovirajo mesec češnjevih jedi, ki se bo iztekel 24. junija, je obrodila bogate sadove. Zadovoljni so tako oni kot njihovi gostje, ki so vedno znova presenečeni nad tem, kje vse se da češnje uporabiti: te namreč niso okusne le v sladica, ampak se odlično spajajo tudi z mesnimi jedmi, ješprenjem, skratka, v Brdih so uspešno pokazali, da se da tipičnemu pridelku vdihniti dodano vrednost, ki presega zgolj obcestno prodajo na kilograme.

»Najprej smo ponujali le češnjeve sladice, letos smo prvič z njimi pripravili tudi glavne jedi kot so svinjski file s češnjevim pivom ali goveji medaljon s češnjami. Gostje so novo ponudbo zelo dobro sprejeli, tudi njim je všeč nov iz-ziv,« pravi Štefan Horvat, namestnik vodje strežbe v restavraciji Venko v Neblem, kjer sicer obstoječi jedilni list glede na sezono stalno dopolnjujejo z dodatno ponudbo: spomladi so to bile jedi s šparglji, češnjam bo sledil goriški radič. »Vsi, ki so doslej poskusili te češnjeve jedi, so bili zelo zadovoljni,« pravi Horvat. »Pri nas imamo ponudbo češnjevih jedi že nekaj let, letos smo se pridružili tej skupni pobudi, ki se mi zdi zelo dobro, in naš jedilnik še bolj izpopolnili, tako da ves vključuje češnjeve jedi. Ta jedilnik predstavljamo samostojno in lahko povem, da ni ene mize, ki ne bi česa izbrala iz njega,« dodaja Mirela Peresin iz kmečkega turizma Breg pri Golem Brdu, kjer so že znani po ješprenju s češnjami in rukolo. »Mi smo res imeli izjemen odziv. Včasih je ta tolikšen, da nam češeni v kuhinji celo zmanjka in mora kateri od nas hitro v sadovnjak po dodatne,« v smehu dodaja Peresinova, ki se strinja, da ravno vključevanje avto-



Češnjeve jedi

FOTO KM.

tonih sestavin dela gostinsko ponudbo v Brdih zanimivo in drugačno od drugih. »Mi uporabljamo veliko tega, kar se najde v naši okolici - od divjih zelišč, divjih špargljev, regrata... Mislim, da je to nekaj preprostega, lepega, kar se lahko vsestransko uporablja, zagotovo pa je to tisto, kar navduši in zaradi česar smo v Brdih lahko drugačni od drugih,« dodaja.

»Brda ponujajo marsikaj - od oljčnega olja, vina, gostinske ponudbe, zabavišnih dejavnosti, raznih prireditev... Pogrešamo pa predvsem neko ponudbo, na primer vodne komplekse,

GORICA - Knjiga Ljubezen in spolnost

Kaj je zaljubljenost? Kaj je ljubezen? Kdaj v razmerju pride do krize? Zakaj smo ljubosumni in kako lahko odkrijemo ali nas partner vara? Kakšne so psihološke zakonitosti ravnanja moških in žensk v ljubezenskem razmerju? Kdor želi izvedeti odgovore na omenjena vprašanja, se lahko v torek, 18. junija, ob 18. uri v Kulturnem domu v Gorici udeleži srečanja z dr. Luigijem Varanellijem iz Trsta, avtorjem knjige »Vse, kar hočem vedeti o tebi: psihologija ljubezni in spolnega življenja«. Luigi Varanelli je plodovit pisec in ustvarjalec, ki pri svojem poklicnem delu združuje znanja prava in psihologije. Tako je bil prvi, ki je v Sloveniji pisal o posttravmatski stresni motnji v povezavi s škodnim dogodkom in odškodnino, prav tako med prvimi preučuje pravna vprašanja vzročnosti v sodobni medicini, predvsem v psihiatriji, pri čemer uporablja povsem nove pristope in metode. V pravno znanost vključuje znanja psihologije in obratno ter tako obe področji bogati z novimi spoznanji. Je zagovornik evolucijske psihologije, pri čemer teorije in teze evolucijskih psihologov povezuje s spoznanji in odkritji nevroznanstvenikov.

Psihološka spoznanja iz vsakdanjega življenja nadgrajuje s strokovnim izobraževanjem na Fakulteti za psihologijo v Trstu, kjer preučuje miselne procese pri odločanju sodnikov v sodnih postopkih, s čimer zaključuje študij. V okviru praktičnega dela v psihiatrični bolnišnici Begunje pa se je podrobneje ukvarjal s konkretnimi psihoterapevtskimi metodami in klinično diagnostiko. Varanelli je avtor vrste strokovnih člankov in del s področja pravnih znanosti, pričujoče knjižno delo pa je njegov prvenec na področju psihologije. Torkovo srečanje prireja Kulturni dom v Gorici in kulturna zadruga Maja. Vstop bo prost.

DOBERDOB - Ob 45-letnici Hrasta

Violinistični koncert in zborovski večer

Ob 45. obletnici delovanja prireja društvo Hrast iz Doberdoba v sodelovanju z župnijsko skupnostjo in s SCGV Emil Komel dva glasbena večera. Prvi koncert bo v sredo, 19. junija, o 20.45 v cerkvi sv. Martina v Doberdobu. Nastopil bo talentirani violinist Aleš Lavrenčič, ki je že večkrat posegel po pomembnih državnih in mednarodnih priznanjih. Leta 2010 in 2012 je na natečaju Certamen musicum v Štarancu osvojil prvo mesto s točkovanjem 100/100. Na mednarodnem natečaju »Giovani musicisti« v Povolettu je leta 2011 osvojil absolutno 1. mesto. Nazadnje je maja letos na vsedržavnem tekmovanju v Palmanovi osvojil 1. mesto med 750 tekmovalci z oceno 100/100 in posebno pohvalo. Aleš bo v sodelovanju z bratom Jurijem (1. mesto na tekmovanju Certamen musicum 2013 v Štarancu in 2. mesto na mednarodnem tekmovanju v Povolettu 2011) in ob klavirski spremljavi očeta Hilarija oblikoval celovečerni koncert z zahtevnim programom, ki vključuje raznolik zgodovinski razpon skladateljev vse od Bacha do Schuberta in Paganinija ter številnih drugih.

V soboto, 22. junija, ob 20.30 pa bo na vrsti zborovski večer na odprtem pred župnijsko dvorano. Šlo bo za povsem domač večer, saj ga bodo oblikovali pevski sestavi iz ključno iz Doberdoba. Otroško radoživost bodo najprej predstavili malčki iz otroškega zbora Mali veseljaki pod vodstvom Mateje Jarc in Tamare Podveršič. Otroško štafeto palico bodo prevzeli nekoliko »starejši« Veseljaki pod vodstvom Lucije Lavrenčič. Koncert bo sta nato zaokrožila še mešani pevski zbor Hrast pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča in ženska vokalna skupina Jezero pod taktirko Daria Bertinazzija, ki bosta poustvarila skozi ljudsko pesem vzdušje vaškega praznika. Program bodo povezovali člani mladinskega dramskega odseka društva Hrast pod vodstvom Jasmin Podveršič. Po koncertu bo priložnostni prigrizek spremljala novonastala skupina Pršpiljana barka iz Doberdoba. (ač)



NOGOMET - Danes ob 16. uri na stadionu Rocco v Trstu

Dan-D za Triestino

Za napredovanje v D-ligo zadostuje tržaškemu moštvu neodločen izid 0:0 - Se bo obrestovalo tudi delo Miloša Tula?

Najbolj znan dan D je gotovo tisti, ko so se 6. junija 1944 med drugo svetovno vojno zavezniške sile izkrcale v Normandiji, a zadnje čase, zlasti v nekaterih filmih, je tudi nekaj zelo negativnega, ko visi na nitki sma usoda sveta. Danes pa bi lahko za Triestino dan D postal dan, ki se ga bo vredno zapomniti, saj bo pomenil ravno napredovanje v D-ligo. Drevi (s pričetkom ob 16. uri) bo na Roccu na sporedu povratna tekma finala končnice za napredovanje med Triestino in piemontskim Pro Dronerom. Ekipi sta se pred tednom dni razšli pri izidu 1:1, kar pomeni, da bo Triestina napredovala v primeru zmage ali neodločenega izida 0:0. Ob izidu 1:1 bi se tekma nadaljevala s podaljški in

nato morebitnimi enajstmetrovkami.

Trener Triestine Maurizio Costantini je cel teden svaril svoje. Pred tako pomembnim nastopom bi se lahko marsikomu tresle noge, saj se je v preteklosti že zgodilo, da se je nasprotnik pred večitsočglavo množico razigral, medtem ko so domači igralci pogoreli. Prav zato je precej pozornosti namenil psihološki pripravi tekme. S fizičnega vidika prihaja na dan dobro delo kondicijskega trenerja Miloša Tula (na sliki), saj so že na prvi tekmi igralci Triestine v primerjavi z nasprotniki pokazali boljše vzdržljivost. V postavi naj ne bi prišlo do sprememb. Edini dvom zadeva desno roko edine prave špice napada Arabonija: Da Ros

je v prednosti pred Franciosijem, ki bi lahko prav prišel v drugem polčasu proti bolj utrujenim nasprotnikom.

Tudi med navijači vlada precejšnje pričakovanje, čeprav gre za tekmo elitne lige. Na dveh prodajnih mestih so že odtrgali približno dvatisoč vstopnic (v prodaji so tudi danes jutraj na sedežu organiziranih navijačev in seveda pred samo tekmo na blagajnah stadiona Rocco), tako da ni izključeno, da si bo današnja tekmo ogledalo tudi do 5.000 gledalcev. Kot se navijači radi spominjajo 9. junija 2002, ko je Triestini v Lucci uspel povratek v B-ligo, morada bo 16. junij 2013 pomenil za tržaško ekipo začetek prepovedi. (I.F.)



ODBOJKA - Prihodnji teden kaj več o članskih ekipah

Zamrznitev

Šele prihodnji teden bo morda kaj več znanega o prihodnosti naših najboljših članskih odbojarskih ekipah. Položaj pri Slogi Tabor, Valu Soči in Olympii je tako rekoč zamrznjen. Za blokado je, poleg negotove finančne slike, predvsem »kriva« Olympia, saj je prav od potez, ki jih bo povleklo goriško društvo, v marsičem odvisna tudi sestava drugih ekip naših društev. Olympia je namreč na razpotju, saj je v igri več hipotez: obdržati ekipo, takšno kot je; jo okrepiti in naskakovati napredovanje v B2-ligo (vendar, ali bi se v njej nato lahko obdržala?); pustiti nekaterim igralcem, da odidejo in se zadovoljijo z manj odmevno sezono od minule; se povezati z Valom Sočo (v Štandrežu, kjer so, kot kaže, vsi igralci pripravljeni ostati, takšni rešitvi menda ne nasprotujejo) in na ta način sestaviti pravo reprezentanco naših goriških društev ali s pomočjo deželne zveze obnoviti neko mladinsko reprezentanco, kakršna je že obstajala pred dvema sezonama, in z njo direktno nastopiti v B2-ligi? Na poteze matičnega kluba čaka tudi podajalec Filip Hlede, ki je kot posojeni igralec Olympie igral v minuli sezoni za Slogo Tabor. Se bo vrnil v Gorico ali bo še igral v Repnu? Če ga v Repnu ne bo, se bo morala za spremembe odločiti tudi Sloga Tabor. Podajalca ima sicer že v hiši, to je Ambrož Peterlin, vendar bi v tem primeru najbrž potrebovala še enega sprejemalca.



Filip Hlede med Olympio in Slogo Tabor KROMA

MOTOCIKLIZEM - Misano

Emili bo začel s tretjega mesta

Na današnji tretji dirki motociklistične Trofeje Honda CBR 600 na dirkališču v kraju Misano Adriatico bo proseški dirkač Mitja Emili začel s 3. mesta (1:42,879). Pred njim sta se na kvalifikacijah uvrstila mladi Emanuele Pusceddu (1:42,473) ter veteran Diego Giugovaz (1:42,605), sicer najnevarnejši zasledovalec Emilija, ki po dveh dirkah vodi na skupni prvenstveni lestvici z 18 točkami prednosti.

V prvem jutranjem krogu je tržaški predstavnik kluba Tecnica Moto iz Bergama doživel tudi padec (brez posledic), tako da je dosegel tretji čas. V popoldanskem drugem krogu kvalifikacij je Emili svoj čas izboljšal, ni pa izboljšal tudi uvrstitve. »Mislim, da bi lahko dosegel pole position, vendar me je na predzadnjem ovinku upočasnili dirkač pred mano,« je pojasnil Emili.

Pred današnjo dirko je vsekakor optimist. »Pusceddu je na kvalifikacijah zelo hiter, med dirko pa je bil doslej nekoliko slabši. Če je med mano in Giugovazem še nekdo, ki lahko osvaja točke, je zame vsekakor to dobro,« je povedal Emili, ki pa hkrati ve, da bo moral v boju za osvojitve končnega prvega mesta najbrž vsaj še enkrat stopiti na najvišjo stopničko zmagovalnega odra.

V Misanu je prišlo včeraj v kategoriji superstock 600 tudi do padca, po katerem se je hudo ponesrečila Italijanka Alessia Polita (27 let), ki je utrpela več zlomov. Zdravi se v ceseni. Zdravnike skrbi zlasti njena hrbtenica.

OBČNI ZBOR

SK Brdina: Nov kombi otežil proračun

Smučarski klub Brdina ima delno prenovljen odbor. Imenovali so ga na petkovem občnem zboru na Opčinah, na katerem je osrednje poročilo podal predsednik Marko Piccini. Pozval je člane, naj priskočijo klubu na pomoč v naslednjih klubskih akcijah za pridobitev sredstev, saj je nabava prepotrebne kombija še otežila društveni proračun. V na splošno pozitivni sezoni, v kateri so bili tudi organizatorji različnih tekem, med drugim tudi Zamejskega smučarskega prvenstva, so se prvič soočili tudi s težko odločitvijo, da so morali sredi sezone zamenjati trenerja starejše skupine tekmovalcev, vendar so kljub temu izpeljali sezono do konca, izhaja iz predsedniškega poročila. Poročilo so podali tudi tajnica Sabina Slavec, blagajničarka Vanja Cerniava in član nadzornega odbora William Peric.

Novi odbor: Marko Piccini, Vanja Cerniava, Sabina Slavec, Andrej Don, Roberto Goruppi, Tanja Kalin, Renato Kalin, Tatjana Čač in Giulio Taucer. Nadzorni odbor: William Peric, Paolo Kalc.

OBČNI ZBOR

Pozitivna slika ŠD Sokol

Petkov občni zbor ŠD Sokol ni bil volilnega značaja. V svojem obsežnem poročilu je predsednik Savo Ušaj lahko z zadovoljstvom ugotovil, da društvo spet pridobiva na teži, njegovo delovanje pa je spet zelo obsežno. V minuli tekmovalni sezoni smo opravili 200 tekem in več kot 900 treningov,« je zapisal Ušaj. Tako obsežno delovanje se je odvijalo v štirih različnih vadbenih prostorih. Ušaj je vnovič pozval občinsko upravo, naj ob obnovitvi pogodbe z društvom za upravljanje telovadnice poskrbi za izboljševalna zunanja dela, opozoril pa je na prostorsko stisko. Zuresničitvijo naselja Portopiccolo (500 stanovanj) se bodo potrebe gotovo povečale, zato je čas, da Občina razmisli o gradnji novih objektov. Za največje zadoščenje je Ušaj imel letos nastop kakih 30 prostovoljcev pri ureditvi odprtega igrišča v vasi. Takšne udarniške vneme pri nas že dolgo nismo videli,« je zapisal Ušaj. Druga poročila so podali Igor Škerj (košarka), Cirila Kralj (odbojka), Milka Pahor (blagajniško) in Niko Pertot (nadzorni odbor).

Obvestila

AŠD BREG obvešča, da bo občni zbor v sredo, 19. junija, ob 20.30, v mali dvorani gledališča Franceta Prešerna v Boljuncu.

AŠZ JADRAN sklicuje v četrtek, 20. junija, ob 19.30 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v razstavnici dvorani ZKB na Opčinah, redni volilni občni zbor.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM IN ZŠSDI organizirata poletni plesni center »Plesalček« za otroke od 3. do 10. leta starosti v telovadnici OŠ Bevk na Opčinah od ponedeljka, 2. septembra, do petka, 6. septembra (urnik: 7.30-17.00). Informacije in prijave: Nastja 349-7597763 ali na info@cheerdancemillemium.com.

ŠPORTNA ŠOLA TRSTA, ŠZ BOR, DIJAŠKI DOM SREČKA KOSOVELA IN ZŠSDI organizirajo športni kamp za otroke od 6. do 10. leta na Stadionu 1. maja v Trstu. Prvi teden: 8.-12. julij, drugi teden: 15.-19. julij. Informacije in vpisi: ŠZ Bor, 04051377, e-pošta: urad.bor@gmail.com; Dijaški dom, 040573141, urad@dijaski.it.

OKVAL v sodelovanju z ZŠSDI organizira od 17. do 21. junija športni odbojarski kamp 2013 v občinski telovadnici v Doberdobi za otroke od 6. do 13. leta starosti. Urnik od 7.45 do 13. ure; informacije in prijave po tel. 328-1511463 (Ingrid) in 328-4133974 (Tjaša) ali na okval@virgilio.it.

AŠD POLET, ŠPORTNA ŠOLA POLET/KONTOVEL IN ZŠSDI organizirajo košarkarski kamp v Prosvetnem domu na Opčinah. Prva izmena od ponedeljka, 17. junija do petka 21. junija 2013 in druga izmena do ponedeljka 24. junija do petka 28. junija. Info: Erik Piccini - 340/4685153, e-mail: poletkosarka@libero.it

AŠZ MLADOST IN ZŠSDI organizirata »Magic Football« po Coerverjevi metodi, ki ga bo vodil prof. Darjo Frandolič. Prijavijo se lahko deklice in dečki od 5. do 14. leta starosti. Odvijal se bo od torka, 2. julija do vključno sobote 6. julija od 8. do 13. ure, na nogometnem igrišču v Doberdobi. Vpisovanje in informacije: tel. 3402477933 (prof.D.Frandolič), 3393853924 (Emanuela) ali erimic65@tiscali.it

ODBOJKA - 6. memorial Bratov Špacapan v organizaciji ŠZ Olympia

Pokal prvič ostal doma

Olympia v finalu gladko premagala Mosso - Derbi zaključnih žog za 3. mesto - Vogrič »Vsi prihajajo radi na turnir«

Domača Olympia je zmagovalcelotedskega 6. memoriala Bratov Petra in Mirka Špacapana, ki ga je v Slovenskem športnem centru v Gorici, v sodelovanju z ZŠSDI, organiziralo Športno združenje Olympia. Gostitelj se je uspeha na svojem turnirju veselil prvič. Nasledil je Slogo, zmagovalko prejšnjih štirih izvedb, prvo pa je osvojila novogoriška Prvačina. Sicer je memorial nadaljevanje Pokala Petra Špacapana, ki je doživel 26 izvedb, zmagovallec zadnje pa je bila Sloga.

Turnir na odprtem igrišču pred dvorano Mirka Špacapana za slovenske in goriške odbojarske ekipe je zdaj že več kot nenadomestljivo po sezonsko srečanje, ki po naporni dvoranski sezoni predstavlja za vse udeležence lepo osvežitev. Zadnji dan je bila najprej na vrsti tekma za 3. mesto med Slogo in Valom Sočo. Tržačan so gladko osvojili prvi set, Val Soča pa se je v drugem setu pobral in tudi vodil. Zmagovallec je set dobil na razliko. Vse zaključne žoge, vključno s prvo in razen ene, je imela Sloga, zmagala pa je šele z izidom 33:31!

Finale med Olympio in okrepljeno Mosso, za katero sta igrala tudi nekdanji prvoligaš Snidero in močen center Vivila Zorat, se je sicer

končal po štirih setih, toda premoč Olympia je bila dokaj gladka. Popustila je namreč le v 3. setu, kar je v odbojki po vodstvu z 2:0 skoraj fiziološko. Z osvojitvijo turnirja (in pokala Kmečke banke) je mlada domača ekipa kronala nadvse uspešno sezono.

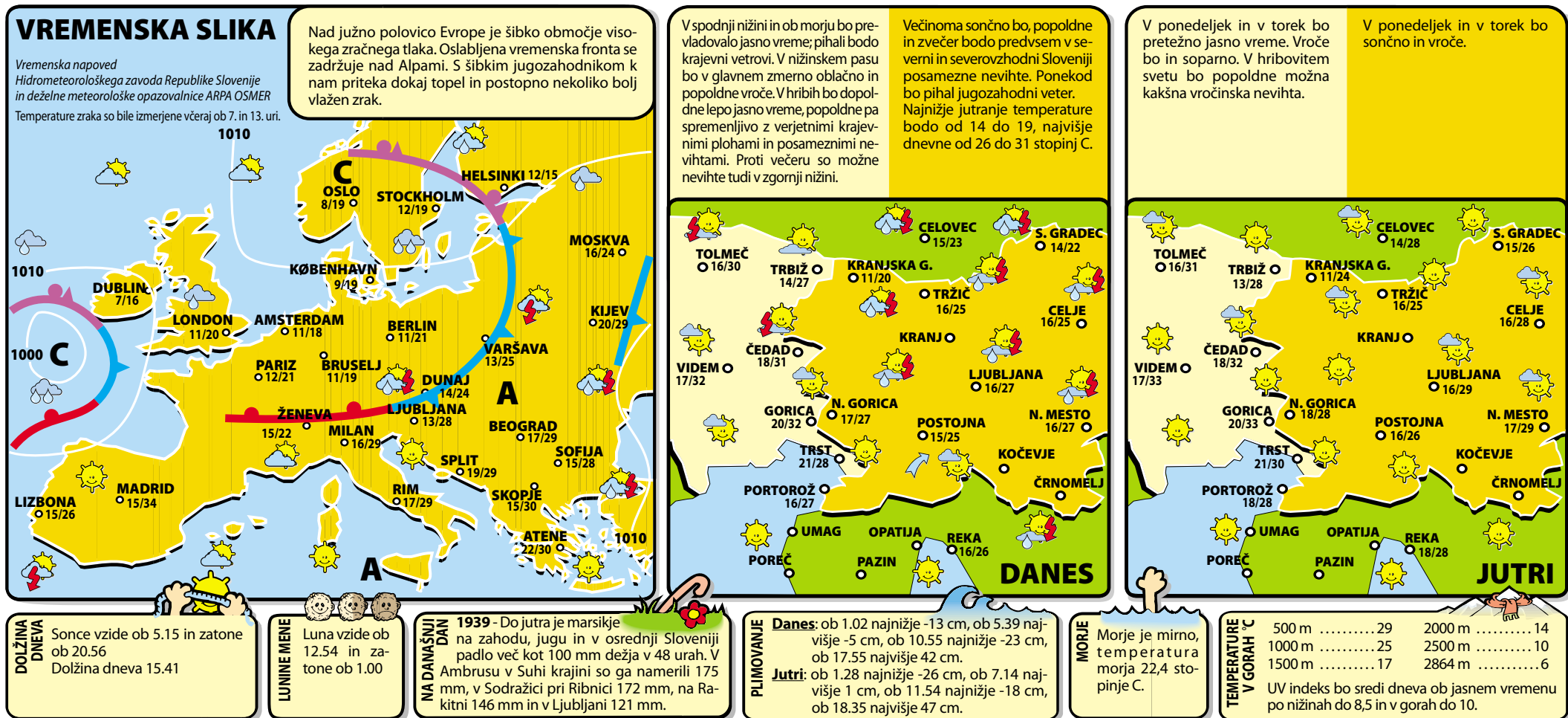
Sledilo je nagrajevanje, podeljevalki priznanj sta bili Mirkova vdova Manuele s hčerko Angelico. Za najboljšega tolkača je bil imenovan Jernej Terpin, najboljši podajalec je bil Samuel Princi, najboljši libero Štefan Čavdek (vsi Olympia), najboljši igralec pa Giancarlo Snidero (Mosso).

»Tudi letos je bilo prijetno. Prvič nam je uspelo zbrati na turnirju res vse slovenske in goriške ekipe, saj se je memoriala prvič udeležila tudi Torriana. Skupaj je nastopilo devet ekip in skoraj 100 igralcev. Vsak večer so se igralci dlje zadrževali tudi po tekmah, saj smo imeli na voljo bar s pijačo in prigrizki. Vtis imam, da vsi res prihajajo radi,« je bil zadovoljen s potekom turnirja duša odbojarskega odseka ŠZ Olympia Andrej Vogrič. (ak)

Izida zadnjega dne, za 3. mesto - Sloga - Val 2:0 (25:11, 33:31), finale: Olympia - Mosso: 3:1 (25:18, 25:22, 16:25, 25:21)

Kapetan Olympie Matija Komjanc prejema pokal za zmagovalca





Študija razkrila indijske gene princa Williama

LONDON - Britanski princ William, drugi v vrsti za britanski prestol, ima tudi indijske korenine, je ugotovila študija univerze v Edinburgu. Njegov DNK so namreč povezali z žensko, ki je bila vsaj pol Indijka. Doslej so raziskovalci domnevali, da je bila Eliza Kewark, Williamova pra-pra-pra-pra-prababica, Armenka. Raziskava pa je razkrila, da je bila vsaj pol Indijka, je prvi poročal časnik The Times. Indijski geni so se nato s pomočjo mitohondrijskega DNK, ki se deduje le po ženski liniji, prenašali prek njenih ženskih potomk vse do Frances Roche, ki se je poročila z Earlom Spencerjem in rodila mamo britanskih princev Williama in Harryja, priljubljeno princeso Diano. (STA)

V Londonu s parado obeležili rojstni dan kraljice Elizabete



LONDON - V Londonu je bilo včeraj vse v znamenju proslave 87. rojstnega dne britanske kraljice Elizabete II. Več kot 1000 vojakov, konjenikov in glasbenikov je svoje veščine prikazalo na tradicionalni paradi, na kateri pa je morala Elizabeta uživati brez moža, princa Philipa, ki je v bolnišnici. V kočiji se je na parado podala v družbi svojega bratranca. Med konjeniki na paradi sta bila tudi Elizabetin sin in prestolonaslednik princ Charles ter kraljičin vnuk princ William. Visoko noseča Williamova žena Kate si je parado ogledala v družbi princa Harryja in Charlesove žene Camille. (STA)

NORVEŠKA - Česa takega ne pozna nobena druga evropska država

Enoletno služenje vojske bo kmalu veljalo tudi za ženske



Norvežanke lahko prostovoljno vojsko služijo že od leta 1976 in trenutno predstavljajo desetino vseh nabornikov

OSLO - Norveška bo kmalu postala edina država v Evropi, kjer bo služenje vojaškega roka veljalo tudi za ženske. Tako je v petek sklenil norveški parlament, kjer so predlog levosredinske vlade podprle vse stranke razen manjše krščansko-demokratske stranke. Predvidoma z letom 2015 bo tako enoletno služenje vojske na Norveškem veljalo tudi za ženske. Kot je sporočila norveška vlada, je ta odločitev korak na poti do enakopravnosti spolov, poleg tega pa bo zagotovila večjo raznolikost kompetenc znotraj vojske. Vlada se za ta korak ni odločila, ker bi primanjkovalo kandidatov za služenje vojske. Vsako leto jih namreč namesto 60.000, kolikor jih je na voljo za služenje, vpokličejo le od 8000 do 10.000. Kandidate sicer izbirajo glede na njihove fizične in psihične sposobnosti, upoštevajo pa tudi motivacijo posameznika. "To je zgodovinski dan," je dejala obrambna ministrica Anne-Grete Strøm-Erichsen in opozorila, da na Norveškem prav ta teden obeležujejo stoletnico uvedbe volilne pravice za ženske.

Norvežanke lahko prostovoljno vojsko služijo že od leta 1976 in trenutno predstavljajo desetino vseh nabornikov. Cilj je, da bi bilo do leta 2020 v vojski nabornik 20 odstotkov. Medtem ko Evropi služenje vojaščine za ženske nikjer ni obvezno, je v svetu takih držav le nekaj, med drugim Izrael. (STA)

ZDA - Pesem »Happy Birthday to You« na sodišču

Tožba proti avtorski pravici nad melodijo za rojstni dan

NEW YORK - Pesem "Happy Birthday to You", ki jo v različnih izvedbah prepevajo v številnih svetovnih jezikih, tudi v slovenščini (Vse najboljše za te), je v New Yorku postala predmet pravnega spora. Sliši se neverjetno, vendar je slavna pesem avtorsko zaščitena in obstaja podjetje, ki zanjo računa.

Avtorske pravice nad pesmijo si lasti podjetje Warner/Chappell Music, ki za uporabo računa 1500 dolarjev, v primeru nepooblaščen uporabe pa zahteva od-

škodnino v višini 150.000 dolarjev. Producersko podjetje "Good Morning to You" (GMTY) je za avtorsko zaščito slavne pesmi izvedlo, ko je želelo o njej posneti dokumentarni film. Vodilne pri GMTY je to tako razkurilo, da so na zveznem sodišču v New Yorku vložili tožbo z zahtevo, da se avtorska pravica razveljavi, podjetje Warner/Chappell Music pa naj vrne milijone dolarjev, ki si jih je doslej nabralo s trženjem pravic za pesem. (STA)

ZDA - Frank Gorenc se je rodil v Ljubljani

Poveljnik zračnih sil Nato bo ameriški Slovenec

NEW YORK - Ameriški predsednik Barack Obama je senatu predlagal, naj za novega poveljnika ameriških zračnih sil v Evropi in Afriki, ki je hkrati tudi poveljnik zračnih sil zveze Nato, imenuje generalpodpolkovnika Franka Gorenc. V primeru senatne potrditve bo Gorenc trem generalskim zvezdicam pridal še eno in bo napredoval na položaj generala. Na sedežu poveljstva Natovih zračnih sil v nemškem Ramsteinu bo zamenjal generala Phillipa Breedlova, ki je maja prevzel položaj vrhovnega poveljnika zveze Nato.

Frank Gorenc se je rodil leta 1957 v Ljubljani. Ko je bil star štiri leta, se je s staršema in štiri leta starejšim bratom, prav tako generalom ameriških zračnih sil Stanleyjem Gorencem, preselil v ZDA, v Milwaukee v zvezni državi Wisconsin. Stanley Gorenc, ki si je v karieri prav tako kot brat pri-



služil številna odlikovanja, se je upokojil s činom generalmajorja.

Frank Gorenc se je za vojaško kariero navdušil med obiskom brata na Ameriški zračni akademiji v Colorado Springsu, kjer je leta 1979 tudi sam diplomiral. Časopis Milwaukee Journal Sentinel poroča, da je brata na akademijo spravil nekdanji kongresnik iz Wisconsinu Clement Zablocki, ki ju je sponzoriral. Po šolanju je postal inženir in vojaški pilot, v svoji karieri pa je doslej opravil okrog 4500 ur letenja, večinoma z lovskimi letali F-15.

Hitro je napredoval po lestvici zračnih sil. Čin brigadirja je dobil oktobra leta 2005, ko je poveljeval enoti v Iraku, februarja 2008 je napredoval v generalmajorja, avgusta leta 2009 pa je že dobil čin generalpodpolkovnika. Trenutno zavzema položaj tretjega človeka v štabu ameriških zračnih sil v Washingtonu. (STA)